

De invoering van het Nederlandse dagtekeningstempel

Ontwikkeling van de dagtekeningstempels vanaf 1829

Samengesteld door Cees Janssen, Nederlandse Academie voor Filatelie

Bijgewerkt tot en met 9 september 2013

Inleiding

Politieke en economische situatie in de Nederlanden

De Nederlanden in de periode van 1780 tot 1830 werd gekenmerkt door verschillende trends. De Zuidelijke Nederlanden waren in het begin vooral gericht op landbouw en industrie. Er bestond een zeer levendige handel met Frankrijk wat ten goede kwam aan de ontwikkeling van de industrie. In 1799 bouwde William Cockerill (afkomstig uit Lancashire, Engeland) de eerste mechanische weefgetouwen in Verviers. De Noordelijke Nederlanden hadden echter te maken met een terugval vanwege de scheepvaart die werd verdrongen door Frankrijk en Groot-Brittannië. Alleen Amsterdam speelde nog een rol op de Europese kapitaalmarkt. Tijdens de Franse overheersing werden beide landen zwaar fiscaal belast en het waren vooral de adel en de kerk die ten onder gingen. Daardoor konden de grootindustriëlen zich steeds meer manifesteren. In de Zuidelijke Nederlanden waren namen als Bauwens te Gent, Dony te Luik en Simonis te Verviers begrippen geworden. Vanaf 1795, toen de Schelde door de Fransen weer was geopend, kwam Antwerpen tot bloei. In 1828 kon de haven zich als gelijkwaardig beschouwen aan Rotterdam. De Amsterdamse haven was echter twee maal zo groot. In Antwerpen werden havens aangelegd die thans nog de namen dragen van de initiatiefnemers, zoals het Bonapartedok en het Willemsdok.

Tijdens de vereniging van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden zette de gunstige trend voor het Zuiden zich door. De Vlaamse textielindustrie, alsmede de fabrieken te Verviers, konden zich richten op Nederlandsch Indië. De Belgische industriëlen en kooplieden waren fervente aanhangers van het Oranjehuis. Belangrijke kanalen werden aangelegd, zoals het Noord-Hollandsch Kanaal (1817-1824), de Zuid-Willemsvaart (1822-1826), het Kanaal Brussel-Charleroi (1826-1832), het nieuwe kanaal Gent-Terneuzen (1825-1827) en de verbindingkanalen tussen Bergen (Mons) met de Schelde te Condé en te Antoing. De kolenmijnen in Henegouwen en Luik verdubbelden tussen 1811 en 1829 hun productie en begonnen zich, dank zij de stoommachine, te ontwikkelen als grootbedrijf. De metaalindustrie breidde zich wel uit maar de exploitatiemethoden bleven ver achter.

Koning Willem I stelde alles in het werk om de Nederlandse economie te bevorderen. In 1822 kwam een einde aan de problemen rond de douanepolitiek door een compromis te sluiten. Daarna kon de economische ontwikkeling ongestoord plaatsvinden in het kielzog van Engeland, na de erkenning van de Zuid-Amerikaanse staten. De belangen van de zuidelijke industrie en de noordelijke handel werden door een grote gemeenschappelijke inspanning aan elkaar gekoppeld. De koning zag de koloniën als schakel tussen de productie uit de zuidelijke fabrieken en de handelsvloot van het noordelijke deel, met als stapelplaats Amsterdam. Diverse ingewikkelde belangenorganisaties zagen het licht, zoals het Fonds voor de Nationale Nijverheid in 1821, het Amortisatie-Syndicaat van 1822, de te Brussel gevestigde Algemeene Maatschappij ter Bevordering van de Volksvlijt (Société Générale), ook uit 1822 en de Nederlandsche Handel-Maatschappij van 1824.

Liberaal verzet

Omstreeks 1825 leek door de economische groei dat de Belgische burgers steun gaven aan de Nederlandse economische politiek. Maar een nieuwe doctrine deed zijn intrede, afkomstig uit Frankrijk. Zij verwierp de Franse Revolutie en de Verlichting. Het verzet richtte zich op het idee van volksoevereiniteit en het rationalisme. Zij geloofde niet in ingewikkelde wetten maar in de vrije groei van vrije instituties. In april 1824 verscheen in Luik een nieuw liberaal blad, de *Mathieu Laensbergh, Gazette de Liège*. In Brussel werd, in 1826, ook een blad, het *Journal de Bruxelles* opgericht. Deze bladen predikten de vrijheid in alle toonaarden. Als men goed rondkeek in de Nederlanden, bleek niets 'vrij' te zijn. Zelfs de pers was niet geheel vrij, net zo min als het onderwijs. Zelfs was het de Frans sprekkenden in de meeste provincies niet toegestaan om hun taal als officiële taal te gebruiken. Dit was eenvoudig propaganda materiaal om een nieuwe politiek te formuleren. De politiek bemoeide zich duidelijk met deze ontwikkelingen en de bladen speelden hierin een belangrijke rol, niet alleen de *Mathieu Laensbergh*, maar ook de oud-liberale *Courrier des Pays-Bas* van Louis de Potter (1786-1859). In het najaar van 1828 werd een poging ondernomen om de persvrijheid af te schaffen. Dit werd in december 1828 met 63 tegen 44 stemmen verworpen.

Dit was de aanleiding dat in begin 1829 een beweging op gang kwam als samenwerking tussen liberalen en ultramontanen. In maart 1829 werd het bureau van de Tweede Kamer met honderden petitieën overstroomd. Zij vroegen hoofdzakelijk om vrijheid van drukpers en onderwijs. De Belgische partijen begonnen een zekere organisatie op te bouwen. Door hun activiteiten vielen de verkiezingen voor de regering ongunstig uit. Maar op dit moment maakte koning Willem I juist een reis door België. Zelf was hij niet het mikpunt van de aanvallen op het politieke beleid, maar zijn ministers. Op 11 december 1829 richtte de koning ter verklaring van een vrij streng wetsvoorstel tot beteugeling van de pers een boodschap tot het Rijk, waarin hij de resultaten van zijn regering preeste, de ministeriële verantwoordelijkheid verwierp en meedeelde petitieën onverschillig naast zich neer te leggen. Hierdoor werd in mei 1830 de perswet aangenomen. In juni werden de taalbesluiten in het Zuiden ingetrokken, maar weigerde de Belgische suprematie te erkennen en hield vast aan de fictie, dat haar inspiratie uitsluitend uit het noorden kwam.

De Belgische Opstand

In augustus en september 1830 braken onlusten uit in enkele zuidelijke provincies. Het was volkomen onduidelijk waarop de opstand zich richtte tegen de Groot-Nederlandse staat. Was het het protestantisme, de grondwet, het regeringsstelsel, het gouvernement of de dynastie? De Noord-Nederlandse ministers hebben echter geen moment gearzeld: het was een aanval van de Belgen op Holland. Kleine gebeurtenissen werden zwaar aangedikt. In de avond van 25 augustus 1830 liep in Brussel voor het eerst een gevaarlijke volksmassa te hoop. Zij viel diverse hoogwaardigheidbekleders aan. Een aantal fabrieken in de omgeving van Brussel en Luik werd bestormd. Op 26 augustus werd in Brussel een Burgerwacht geformeerd. Deze garde werkte zeer efficiënt en op 27 augustus werd de opstand gedempt. De regering had slechts zeer weinig troepen in België, slechts 30.000 man. De koning zond ter versterking op 28 augustus zijn beide zoons, Willem en Frederik met troepen naar het zuiden. Maar toen de oudste zoon Willem, de toekomstige koning Willem II op 3 september in Brussel arriveerde, aanvaarde hij de bestuurlijke scheiding als beste oplossing voor het conflict. Door algehele verwarring gingen de opstandelingen echter door. Op 23 september rukte prins Frederik aan het hoofd van zijn troepen Brussel binnen. Hij trad op als de representant van de Noordelijke Nederlanden. Dat gaf uiteraard felle reactie: de gewelddadige afscheiding. De 10.000 man stuitte in de stad tegenstand, aangevoerd door een Voorlopig Bewind, dat zich op 26 september 1830 tot voorlopige regering van heel België opwierp. In de nacht van 26 september trok het leger zich uit de stad terug en begon kort daarna uiteen te vallen. Zuid-Nederlandse officieren en soldaten verlieten hun regimenten en al spoedig stortte de regeringsmacht in het Zuiden volkomen in. De troepen trokken zich terug achter de oude grenzen van de Republiek der Zeven Provinciën. Brussel begon met grote snelheid aan de opbouw van een nieuwe staat. Op 4 oktober 1830 werden de Belgische provincies tot een onafhankelijke staat verklaard.

Het Postwezen

In 1821 was het postwezen ondergeschikt aan de Minister van Staat die was belast met de generale directie der Ontvangsten. Voor de verschillende diensten behorende tot de uitvoering van dit postwezen werden administrateurs benoemd. Echter, van een administrateur voor de Posterijen was nog geen sprake. De functie voor de Posterijen werd waargenomen door een inspecteur-generaal. Pas op 1 april 1824 werd een administrateur voor de Posterijen aangesteld. De politieke en financiële moeilijkheden die in Nederland aan de orde waren gedurende de periode vanaf 1820 gaven aanleiding tot grote bezuinigingen. Dit kwam het bestuur van het postwezen niet ten goede. Op 20 september 1831 werden de werkzaamheden van de administrateurs uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de minister van Financiën. Aan het hoofd van de Posterijen, een afdeling van het departement van Financiën, werd een referendaris aangesteld. Deze referendaris was vanaf 1836 tevens belast met het beheer van het postkantoor 's-Gravenhage. Pas vanaf de uitvoering van de Postwet van 12 april 1850 verbeterde de inrichting van de Postdienst in Nederland.

Het dagtekeningstempel vanaf 1829

In 1829 werd besloten om de postdienst te verbeteren door de invoering van een dagtekeningstempel in plaats van de aanduiding FRANCO met een plaatsnaam. Ook de frequentie, waarmee post werd verzonden tussen de verschillende postkantoren werd verbeterd. Zo werd de mogelijkheid geopend om langs verschillende routes op dezelfde dag post te verzenden. Daaruit ontstond de behoefte aan een dagtekeningstempel, zowel als kenmerk voor de verzending als voor de aankomst van de poststukken.

De invoering van het dagtekeningstempel werd geregeld in Circulaire 217 van 26 januari 1829. Dit hield in, dat een postkantoor bij ontvangst van een dagtekeningstempel, het naamstempel voor ongefrankeerde brieven niet meer mocht worden gebruikt. Het dagtekeningstempel moest afgedrukt worden zowel als vertrekstempel als aankomststempel voor brieven, drukwerken en couranten. Het vertrekstempel moest worden afgedrukt op de voorzijde van de poststukken. Het aankomststempel op de achterzijde.

Het vertrekstempel moest worden afgedrukt met de datum waarop de poststukken op het postkantoor werden aangeboden of die op de dag in de brievenbus werden aan getroffen. Dit moest ook op poststukken die in de avonduren werden ontvangen. De stempelafdrukken moesten met rode inkt worden aangebracht.

Bij elk stempel werden 43 losse karakters verstrekt die de dagen en maanden aangaven. De maanden werden door letters aangegeven, waarbij de verkorte maandaanduidingen werden gevolgd door een punt: JAN. FEBR. MRT. APR. MEI JUNIJ JULIJ AUG. SEPT. OCT. NOV. en DEC.

De stempels waren niet gelijk van diameter maar varieerden van 24 tot 31 millimeter. De eerste stempels werden uitgereikt op woensdag 4 februari 1829.

Stempelboek 1829 en verder

In het Museum voor Communicatie bevindt zich een stempelboek: Register met afdrukken van dagtekeningstempels en stempels na posttijd, aangelegd door het hoofdbestuur, 1829, inventarisnummer 19765. De stempelafdrukken in dit eerste stempelboek van 1829 geven de verstrekkingsdatum aan. Tevens werd bij de verstrekking van het stempel een stempel '*Na Posttijd*' in schrijffletters uitgereikt.

De volgorde van uitreiking lijkt vanaf 14 april soms min of meer alfabetisch te zijn gedaan, maar dat is heel grof geweest. Het aantal uitgereikte stempels is achter de plaatsnaam vermeld. Indien niets vermeld betreft het 1 stuks. De uitreikingsdata in 1829 waren:

4 februari	Amsterdam (6 stuks)	Noordelijke Nederlanden
6 februari	Brussel (4 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
9 februari	's-Gravenhage (3 stuks)	Noordelijke Nederlanden
12 februari	Rotterdam (3 stuks)	Noordelijke Nederlanden
16 februari	Antwerpen (3 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
18 februari	Leeuwarden (3 stuks)	Noordelijke Nederlanden
24 februari	Brugge (3 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
24 februari	Gend (3 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
28 februari	Luik (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
1 maart	Middelburg (3 stuks)	Noordelijke Nederlanden
3 maart	Groningen (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
5 maart	Maastricht (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
9 maart	Bergen (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
10 maart	Amsterdam	Noordelijke Nederlanden
14 maart	Utrecht (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
14 maart	Haarlem (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
17 maart	's-Hertogenbosch (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
21 maart	Namen (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
22 maart	Arnhem (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
24 maart	Zwolle (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
26 maart	Dordrecht (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
1 april	Luxemburg	Zuidelijke Nederlanden
1 april	Leiden (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
1 april	Doornik (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
3 april	Leuven (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
7 april	Deventer (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
7 april	Leiden	Noordelijke Nederlanden
8 april	Nymegen (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden

13 april	Verviers (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden
14 april	Bergen op Zoom	Noordelijke Nederlanden
14 april	Gerardsbergen	Zuidelijke Nederlanden
15 april	Almelo	Noordelijke Nederlanden
21 april	Alphen	Noordelijke Nederlanden
21 april	Aalst	Zuidelijke Nederlanden
22 april	Oostende	Zuidelijke Nederlanden
27 april	Gorinchem	Noordelijke Nederlanden
27 april	Arlon	Zuidelijke Nederlanden
27 april	Dinant	Zuidelijke Nederlanden
29 april	Amersfoort	Noordelijke Nederlanden
2 mei	Alkmaar	Noordelijke Nederlanden
3 mei	Assen	Noordelijke Nederlanden
5 mei	Ath	Zuidelijke Nederlanden
5 mei	Bommel	Noordelijke Nederlanden
5 mei	Bastogne	Zuidelijke Nederlanden
13 mei	Bouillon	Zuidelijke Nederlanden
13 mei	Beaumont	Zuidelijke Nederlanden
13 mei	Beverwijk	Noordelijke Nederlanden
13 mei	Brielle	Noordelijke Nederlanden
13 mei	Charleroi	Zuidelijke Nederlanden
18 mei	Braine-le Comte	Zuidelijke Nederlanden
18 mei	Breda	Noordelijke Nederlanden
18 mei	Binch	Zuidelijke Nederlanden
25 mei	Dendermonde	Zuidelijke Nederlanden
25 mei	Chimay	Zuidelijke Nederlanden
25 mei	Delfzyl	Noordelijke Nederlanden
25 mei	Dirksland	Noordelijke Nederlanden
25 mei	Diest	Zuidelijke Nederlanden
1 juni	Dokkum	Noordelijke Nederlanden
1 juni	Enschede	Noordelijke Nederlanden
1 juni	Edam	Noordelijke Nederlanden
2 juni	Ter Goes	Noordelijke Nederlanden
2 juni	Genappe	Zuidelijke Nederlanden
12 juni	Halle	Zuidelijke Nederlanden
14 juni	Grave	Noordelijke Nederlanden
15 juni	Gouda	Noordelijke Nederlanden
15 juni	Enkhuizen	Noordelijke Nederlanden
15 juni	Geerttruidenberg	Noordelijke Nederlanden
15 juni	Eindhoven	Noordelijke Nederlanden
17 juni	Enghien	Zuidelijke Nederlanden
17 juni	Harlingen	Noordelijke Nederlanden
17 juni	Harderwijk	Noordelijke Nederlanden
17 juni	Heerenveen	Noordelijke Nederlanden
17 juni	Hasselt	Zuidelijke Nederlanden
22 juni	Den Helder	Noordelijke Nederlanden
22 juni	Hoorn	Noordelijke Nederlanden
22 juni	Herve	Zuidelijke Nederlanden
22 juni	Hellevoetsluis	Noordelijke Nederlanden
27 juni	Delft (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
27 juni	Hoei	Zuidelijke Nederlanden
27 juni	Heusden	Noordelijke Nederlanden
27 juni	Helmond	Noordelijke Nederlanden
28 juni	Doesborgh	Noordelijke Nederlanden
2 juli	Lier	Zuidelijke Nederlanden
2 juli	Kampen	Noordelijke Nederlanden
3 juli	St Hubert	Zuidelijke Nederlanden
3 juli	Schoonhoven	Noordelijke Nederlanden
8 juli	Maassluis	Noordelijke Nederlanden
8 juli	Maaseik	Zuidelijke Nederlanden

8 juli	Kortrijk	Zuidelijke Nederlanden
8 juli	Lokeren	Zuidelijke Nederlanden
8 juli	Leerdam	Noordelijke Nederlanden
14 juli	Dinant	Zuidelijke Nederlanden
14 juli	Medemblik	Noordelijke Nederlanden
14 juli	Marche	Zuidelijke Nederlanden
14 juli	Mechelen	Zuidelijke Nederlanden
14 juli	Marienburg	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	St Nicolaas	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	Roermond	Noordelijke Nederlanden
29 juli	Nieuwpoort	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	Naarden	Noordelijke Nederlanden
29 juli	Nijvel	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	Meenen	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	Meppel	Noordelijke Nederlanden
29 juli	Oudenaarden	Zuidelijke Nederlanden
29 juli	Monnikendam	Noordelijke Nederlanden
30 juli	Schiedam (2 stuks)	Noordelijke Nederlanden
30 juli	Philipstad	Zuidelijke Nederlanden
5 augustus	Rozendaal	Noordelijke Nederlanden
5 augustus	Sittart	Noordelijke Nederlanden
5 augustus	Spa	Zuidelijke Nederlanden
5 augustus	Ronsse	Zuidelijke Nederlanden
5 augustus	Purmerend	Noordelijke Nederlanden
9 augustus	Sneek	Noordelijke Nederlanden
17 augustus	Neufchateau	Zuidelijke Nederlanden
17 augustus	Soignies	Zuidelijke Nederlanden
17 augustus	Vaals	Noordelijke Nederlanden
17 augustus	Beveren	Zuidelijke Nederlanden
17 augustus	Thiel	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Thienen	Zuidelijke Nederlanden
27 augustus	Tongeren	Zuidelijke Nederlanden
27 augustus	Tilburg	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Veurne	Zuidelijke Nederlanden
27 augustus	Vlaardingen	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Vlissingen	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Venlo	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Tholen	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Steenbergen	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Woerden	Noordelijke Nederlanden
27 augustus	Turnhout	Zuidelijke Nederlanden
27 augustus	Thielt	Zuidelijke Nederlanden
27 augustus	St Truijen	Zuidelijke Nederlanden
10 september	Woudrichem	Noordelijke Nederlanden
10 september	Zierikzee	Noordelijke Nederlanden
10 september	Zaandam	Noordelijke Nederlanden
10 september	Willemstad	Noordelijke Nederlanden
10 september	IJperen	Zuidelijke Nederlanden
11 september	Zutphen	Noordelijke Nederlanden
11 september	Winschoten	Noordelijke Nederlanden
11 september	Wageningen	Noordelijke Nederlanden
11 september	Winterswijk	Noordelijke Nederlanden
18 september	Hatterm	Noordelijke Nederlanden
18 september	Apeldoorn	Noordelijke Nederlanden
ongedateerd	Gend	Zuidelijke Nederlanden
ongedateerd	Antwerpen (2 stuks)	Zuidelijke Nederlanden

Hiermee wordt het eerste stempelboek afgesloten. In totaal hadden nu 139 postkantoren één of meer dagtekeningstempels ontvangen.

Deel van de eerste bladzijde van het stempelboek van 1829. Helaas zijn overal uit het boek afdrucken van stempels weggesneden of uitgeknipt. De gaten zijn dichtgeplakt met daarop een aantekening welk stempel daar eerder was afgedrukt.

Copyright © 2013

De gegevens over de eerste Nederlandse dagtekeningstempels in deze inventarisatie mogen uitsluitend voor privédoeleinden worden gebruikt.

Duplicatie of heruitgave van de in deze inventarisatie aanwezige gegevens - geheel of gedeeltelijk - is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur (Cees Janssen). Het copyright is uitdrukkelijk ook van toepassing op het gehanteerde nummersysteem.

Zonder voorafgaande toestemming mag evenwel gebruik worden gemaakt van dit nummersysteem voor de beschrijving van stempels in artikelen, prijslijsten, advertenties en veilingcatalogi mits vermelding: 'nummers volgens Inventarisatie eerste dagtekeningstempels', bijvoorbeeld: AALST is EDRZ 0001. De verkorting betekent: ED = eerste dagtekeningstempel; RZ = rozet, naar het figuurtje onderin het stempel. Bij gebruik in artikelen ontvangt de auteur graag een kopie in papieren of digitale vorm.

Dankwoord

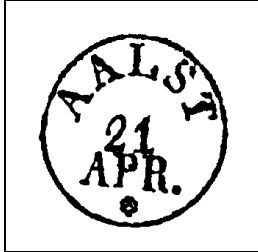
Met bijzondere dank aan het Museum voor Communicatie voor het gebruik van de stempelboeken en stempelkaarten met afdrucken van de stempels. Verder dank aan de heren Hendrik van der Vlist, Jan Hintzen, René Hillesum Filatelie, Marcel van der Mullen, Arie Zonjee, Paul van Hasselt en enkele andere verzamelaars voor het beschikbaar stellen van hun stempelgegevens.

De verstrekte stempels vanaf 1829 tot en met 1837, maandaanduiding in letters

Hierna volgen, op alfabetische volgorde ongeacht Noordelijke of Zuidelijke Nederlanden, de gekopieerde afdrukken van de dagtekeningstempels uit het stempelboek, aangevuld met een aantal afdrukken afkomstig van poststukken.

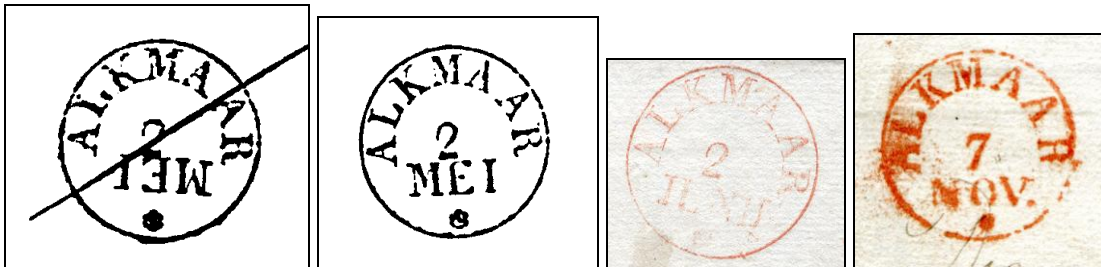
AALST

EDRZ 0001 Verstrekt op 21 april 1829.

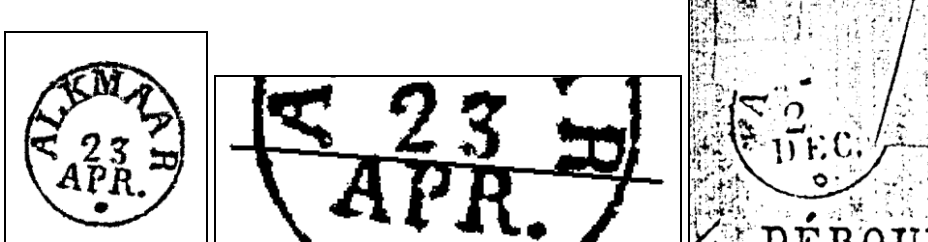
ALKMAAR

EDRZ 0002A Verstrekt op 2 mei 1829. In de eerste afdruk is de maandaanduiding kopstaand aangebracht en doorgehaald met een pen. Een nieuw stempel werd verstrekt op 24 april 1836.

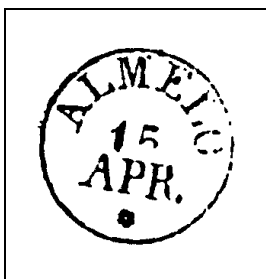
ALKMAAR

EDRZ 0002B Verstrekt op 23 april 1835. De diameter van het stempel is kleiner dan dat van 1829. Een derde stempel werd verstrekt op 2 december 1835. De afdruk in het stempelboek is beschadigd doordat een afdruk aan de andere zijde van de bladzijde is uitgesneden.

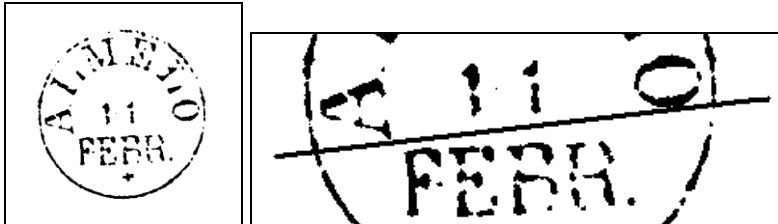
ALMELO

EDRZ 0003A Verstrekt op 15 april 1829.

ALMELO

EDRZ 0003B Een nieuw stempel werd toegezonden op 11 februari 1836.
De diameter van het stempel is kleiner dan dat van 1829.

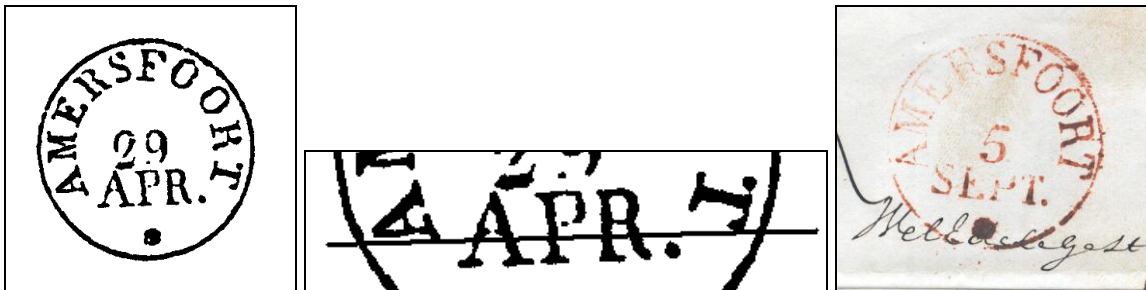
ALPHEN

EDRZ 0004 Verstrekt op 21 april 1829.

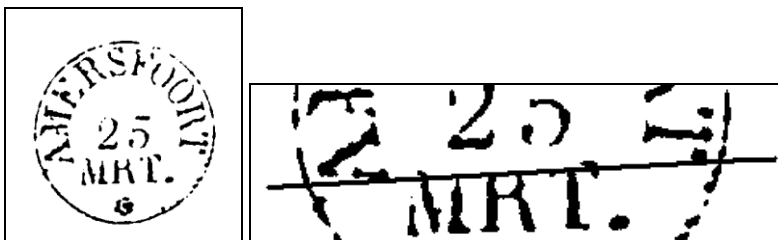
AMERSFOORT

EDRZ 0005A Verstrekt op 29 april 1829.

AMERSFOORT

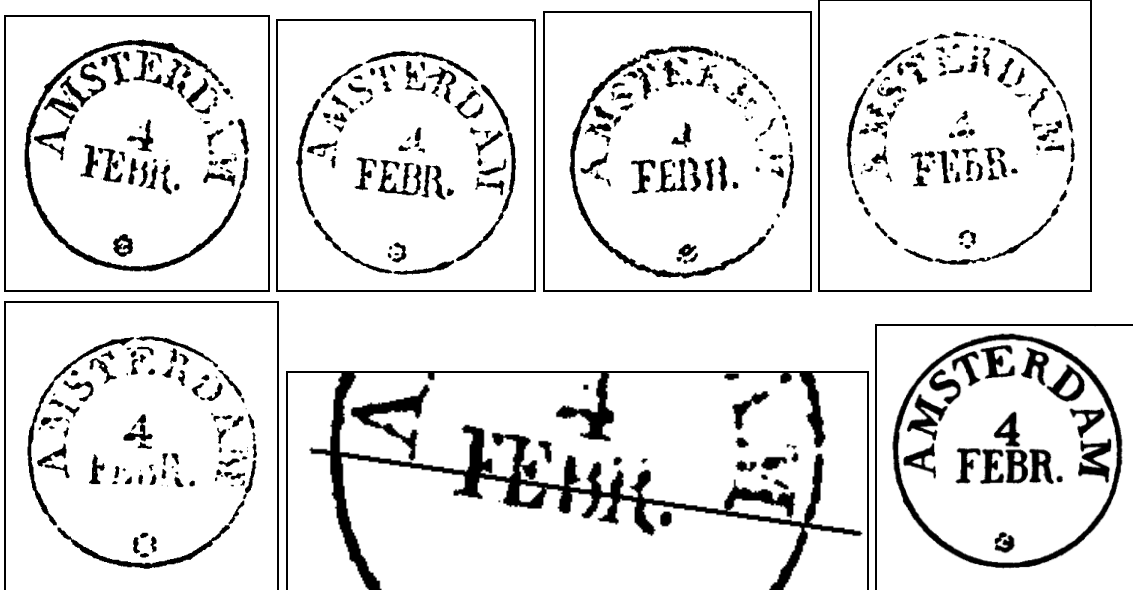
EDRZ 0005B Verstrekt op 25 maart 1837.
De diameter van het stempel is kleiner dan dat van 1829.

AMSTERDAM

EDRZ 0006A De eerste zes stempels werden uitgereikt op 4 februari 1829. Alle zes stempels zijn afgedrukt in het stempelboek met dezelfde datum.

Vellinga

In het boek van O.M. Vellinga, De Poststempels van Nederland 1676-1915, komt eveneens een 'afdruk' voor met de datum 4 FEB.

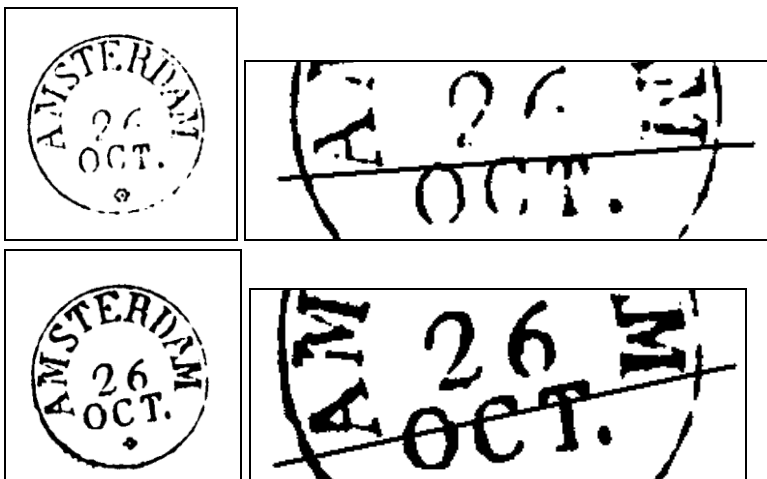
De afdruk in blauw is van september 1832, de andere in blauw is van maart 1838.

Op 14 maart is nog een afdruk in het stempelboek aangebracht, echter zonder datum. Dit was het zevende stempel voor Amsterdam.

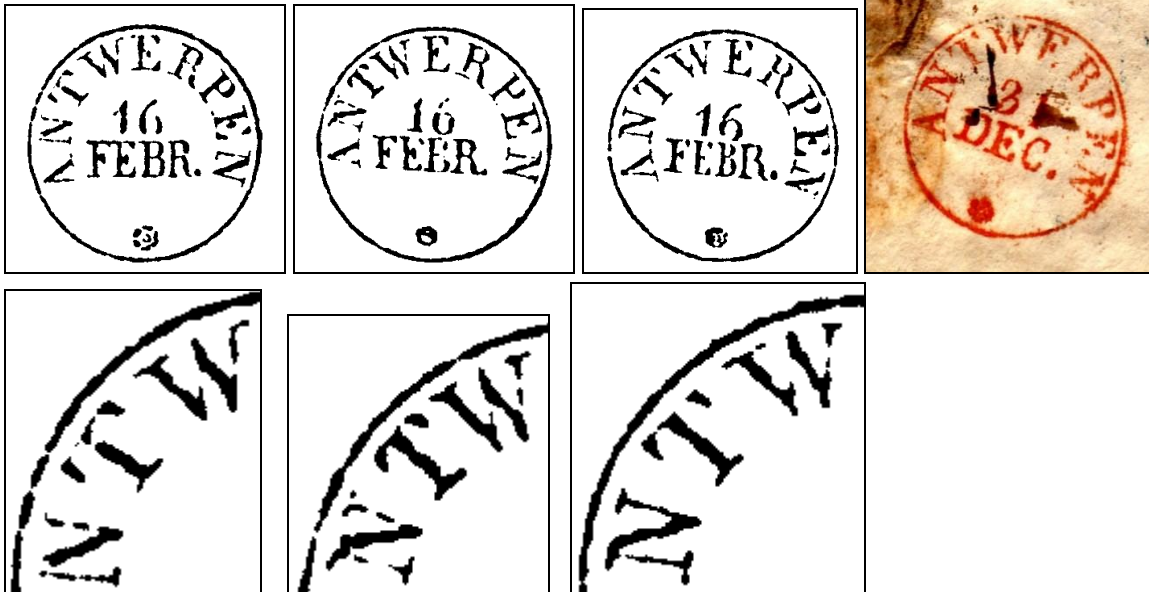
AMSTERDAM

EDRZ 0006B Nog twee stempels werden toegezonden op 26 oktober 1837. De diameter van de twee stempels is kleiner dan die van 1829.

ANTWERPEN

EDRZ 0007 Drie stempels zijn verstrekt op 16 februari 1829.

Kleine verschillen kunnen worden aangetoond door de letters van de plaatsnaam te bestuderen op type, afstand tot elkaar en grootte.

APELDOORN

EDRZ 0008 Een stempel werd verstrekt op 18 september 1829. Dit is de laatste stempelafdruk die voorkomt in het eerste stempelboek met daarin dag- en maandkarakters als verstrekkingsdatum.

ARLON

EDRZ 0009 Een stempel werd verstrekt op 27 april 1829. Het postkantoor Arlon behoorde tot het Groothertogdom Luxemburg.

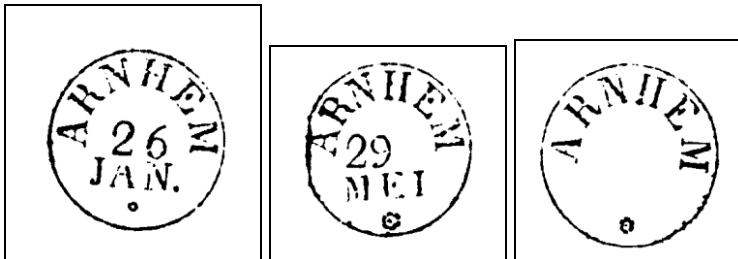
ARNHEM

EDRZ 0010A Twee stempels werden verstrekt op 22 maart 1829. In het tweede boek zijn nog twee afdrukken aangebracht van stempels Arnhem, een met de datum 29 mei 1836 en de andere met de datum 17 mei 1837.

ARNHEM

EDRZ 0010B Een kleiner model stempel werd toegezonden op 26 januari 1836 en een op 29 mei 1836. Het stempel van 26 januari 1836 heeft een klein rozet. Opvallend is de decentrale positie van de dagaanduiding in het stempel van 29 mei.

Het laatste stempel werd verstrekt op 17 mei 1837. Dag en maand ontbreken in de afdruk in het stempelboek.

ASSEN

EDRZ 0011 Verstrekt op 3 mei 1829.

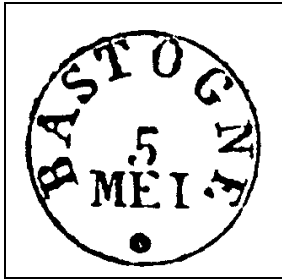
ATH

EDRZ 0012 Een stempel verstrekt op 5 mei 1829.

BASTOGNE

EDRZ 0013 Verstrekt op 5 mei 1829. Het postkantoor Bastogne behoorde tot het Groothertogdom Luxemburg.

BEAUMONT

EDRZ 0014 Een stempel verstrekt op 13 mei 1829

BERGEN

EDRZ 0015 Verstrekt 2 stempels op 9 maart 1829. De Franse benaming voor deze plaats is Mons.

BERGEN-OP-ZOOM

EDRZ 0016A Verstrekt op 14 april 1829. Verder een stempel op 2 oktober 1835.

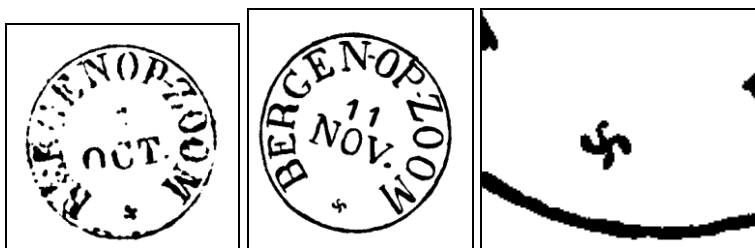
Koppeltekens zijn zowel links als rechts van het woordje OP aangebracht.
De afdruk in rood is van 3 juli 1829.

Afdrukken van 14 november 1832, 13 oktober 1833 en 17 augustus 1834 met rozet.

BERGEN OP-ZOOM

EDRZ 0016B Op 1 oktober 1836 is een stempel verstrekt met ogenschijnlijk een hakenkruis in plaats van een rozet in het onderste segment van het stempel.

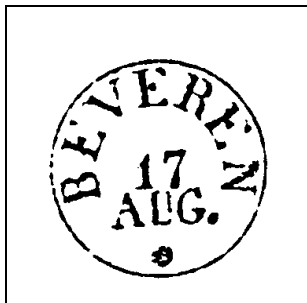

Afbeelding Korteweg

In de afdruk in het stempelboek van 1 oktober 1836 ontbreekt het koppelteken tussen de woorden BERGEN en OP. Dit koppelteken is wel opgenomen in de afbeelding van Korteweg.

BEVEREN

EDRZ 0017 Een stempel verstrekt op 17 augustus 1829.

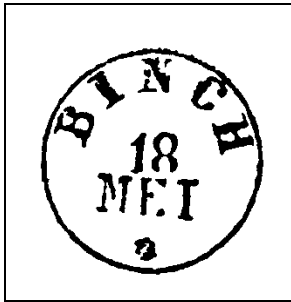
BEVERWIJK

EDRZ 0018 Op 13 mei 1829 een stempel met de spelling IJ in plaats van Y.

BINCH

EDRZ 0019 Op 18 mei 1829 werd een stempel toegezonden.

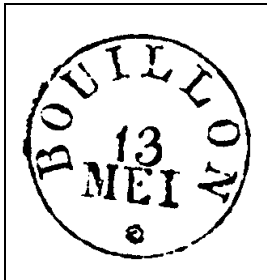
BOMMEL

EDRZ 0020 Een stempel werd verstrekt op 5 mei 1829.

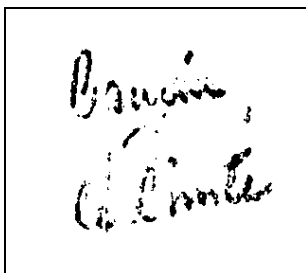
BOUILLON

EDRZ 0021 Op 13 mei 1829 werd een stempel toegezonden. Het postkantoor Bouillon behoorde tot het Groothertogdom Luxemburg.

BRAINE-LE-COMTE

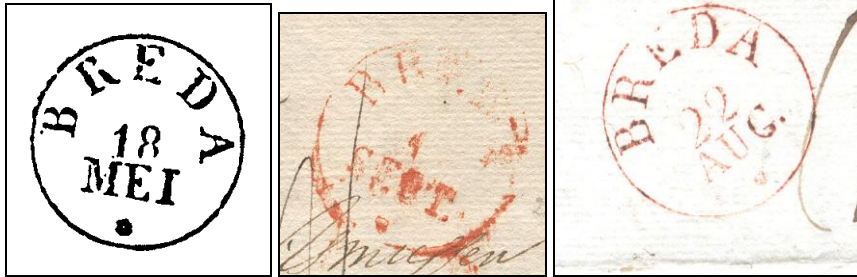
EDRZ 0022 Op 18 mei 1829 kreeg het postkantoor te Braine-le-Comte een stempel toegezonden. De afdruk van dit stempel is uit het stempelboek gesneden. In de plaats hiervan is een stukje papier geplakt met de slecht leesbare tekst: *Braine-le-Comte*.

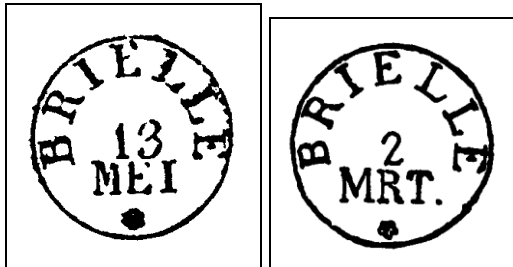
BREDA

EDRZ 0023 Breda ontving slechts één dagtekeningstempel op 18 mei 1829.

BRIELLE

EDRZ 0024 Het enige stempel voor Brielle met maandkarakters in letters werd verstrekt op 13 mei 1829. Brielle was wel het eerste postkantoor dat een nieuw dagtekeningstempel ontving met maandcijfers in 1837. In het boek van Korteweg is een afdruk opgenomen met de datum 2 maart in combinatie met het stempel FRANCO.

Afbeelding Korteweg

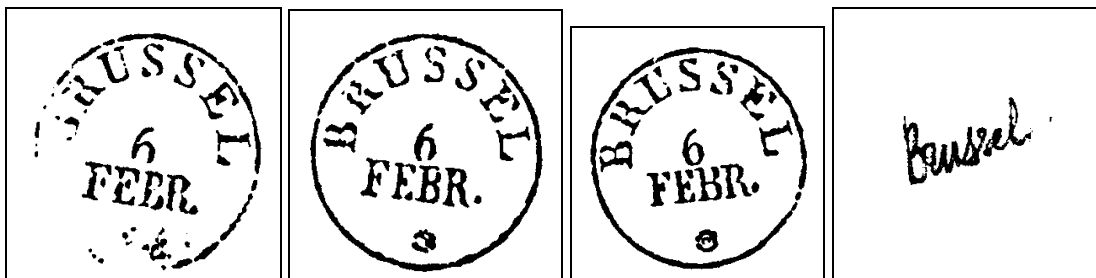
BRUGGE

EDRZ 0025 Op 24 februari 1829 werden twee stempels toegezonden aan het postkantoor te Brugge.

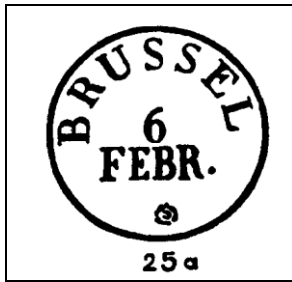

BRUSSEL

EDRZ 0026 Het postkantoor Brussel ontving op 6 februari 1829 vier dagtekeningstempels.

In het stempelboek ontbreekt de afdruk van het eerste stempel van Brussel. De stempelafdruk komt voor in het boek van O.M. Vellinga als type 25a.

Vellinga

Het stempel *Na Posttijd* werd tegelijkertijd toegezonden met de vier stempels in 1829.

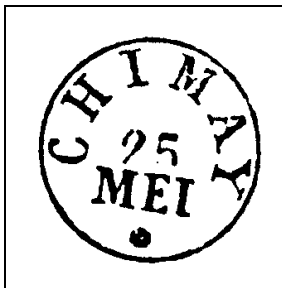
CHARLEROI

EDRZ 0027 Het stempel werd verstrekt op 18 mei 1829.

CHIMAY

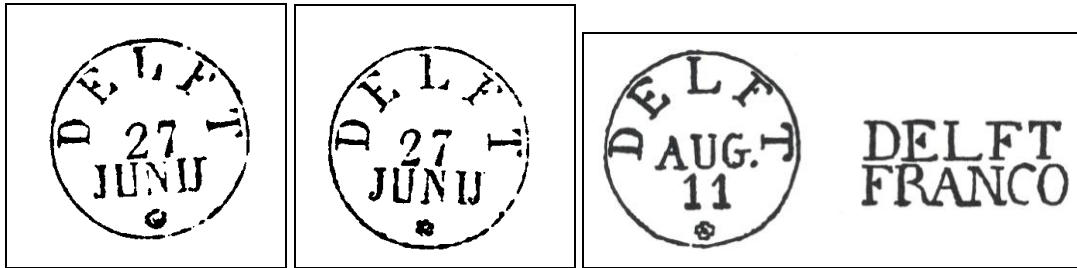
EDRZ 0028 Een stempel werd toegezonden op 25 mei 1829.

DELFT

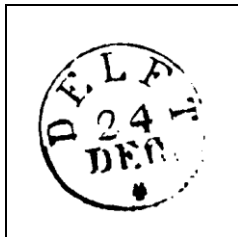
EDRZ 0029A Twee stempels werden op 27 juni 1829 naar het postkantoor te Delft gezonden. In het boek van Korteweg is een afdruk opgenomen met de datum 11 augustus in combinatie met het naamstempel DELFT FRANCO.

Korteweg

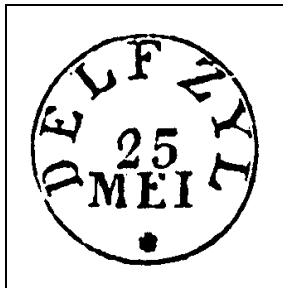
DELFT

EDRZ 0029B Een kleiner model stempel werd versterkt op 24 december 1836.

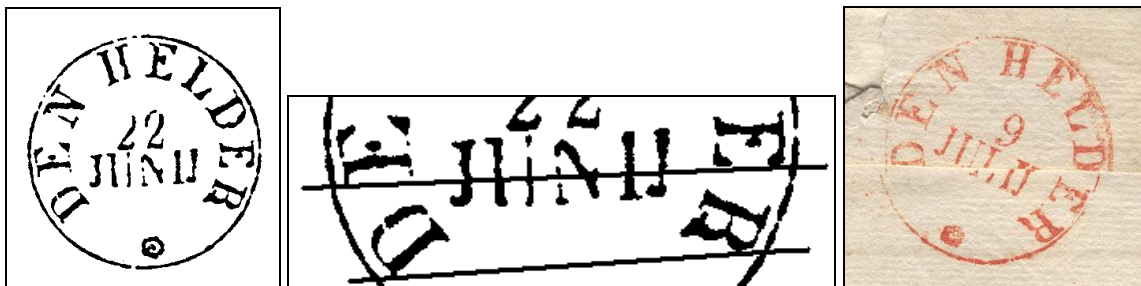
DELZYL

EDRZ 0030 De benaming Delfzyl (geen ij) kwam voor in het stempel dat werd verstrekt op 25 mei 1829.

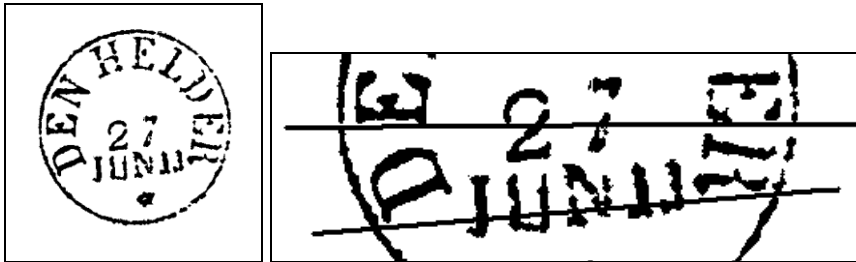
DEN HELDER

EDRZ 0031A Een stempel werd op 22 juni 1829 toegezonden. Het postkantoor Den Helder was het zesde postkantoor dat in 1837 een dagtekeningstempel ontving met maandcijfers in plaats van letters.

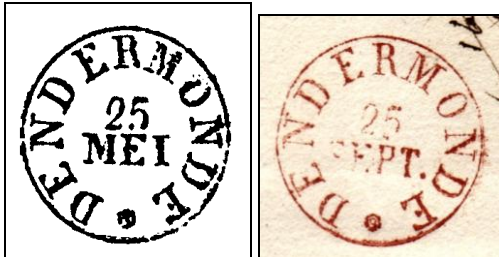
DEN HELDER

EDRZ 0031B Een nieuw stempel in kleiner model werd verstrekt op 27 juni 1835.

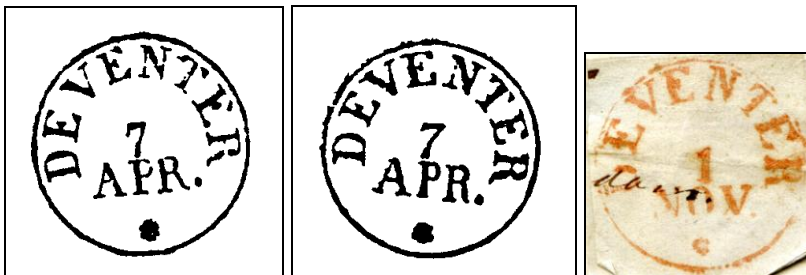
DENDERMONDE

EDRZ 0032 Het postkantoor te Dendermonde ontving een dagtekeningstempel op 25 mei 1829.

DEVENTER

EDRZ 0033 Twee stempels werden verstrekt op 7 april 1829.

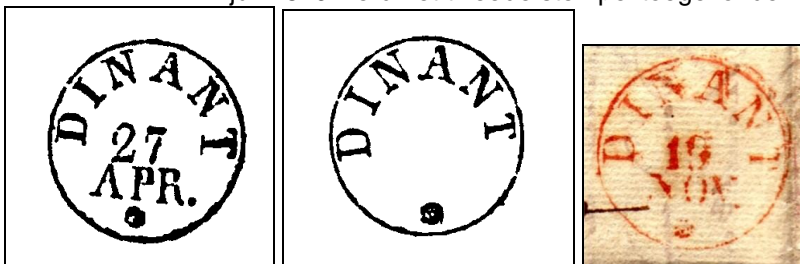
DIEST

EDRZ 0034 Naar het postkantoor Diest werd op 25 mei 1829 een dagtekeningstempel gezonden.

DINANT

EDRZ 0035 Het postkantoor te Dinant ontving op 27 april 1829 het eerste dagtekeningstempel. Op 14 juli 1829 werd het tweede stempel toegezonden.

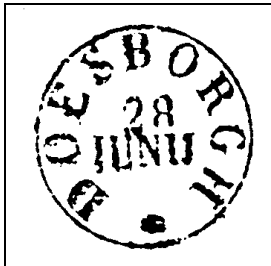
DIRKSLAND

EDRZ 0036 Naar het postkantoor Dirksland werd op 25 mei 1829 een stempel gezonden.

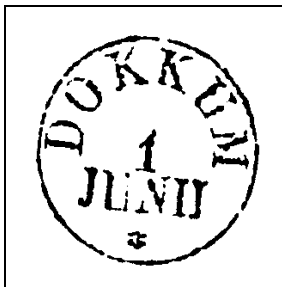
DOESBORGH

EDRZ 0037 Het postkantoor te Doesburg (toen Doesborgh) ontving een datumstempel op 28 juni 1829.

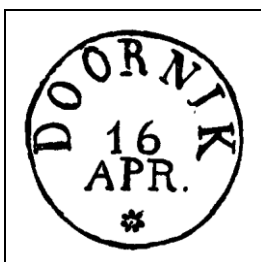
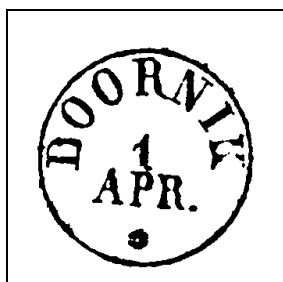
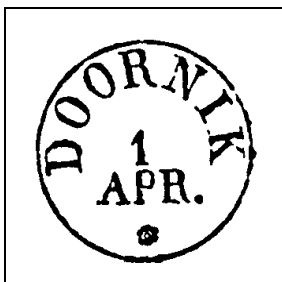
DOKKUM

EDRZ 0038 Verstrekt op 1 juni 1829.

DOORNIK

EDRZ 0039 Het postkantoor Doornik ontving twee dagtekeningstempels op 1 april 1829. In het boek van Korteweg is eveneens een afbeelding van een stempelafdruk opgenomen.

Korteweg

DORDRECHT

EDRZ 0040 Op 26 maart 1829 werden twee dagtekeningstempels naar het postkantoor te Dordrecht gezonden.

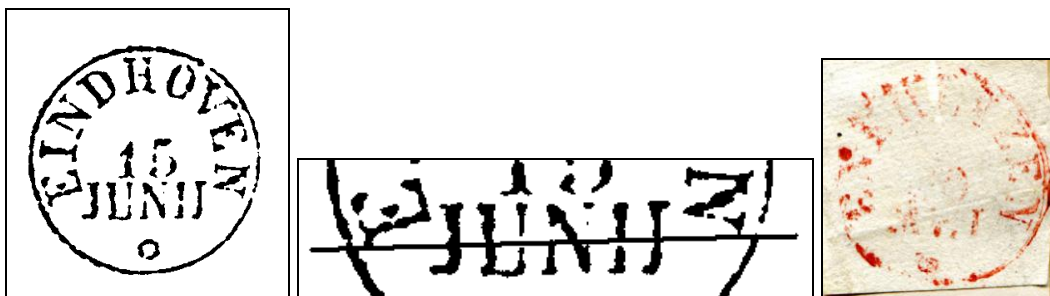
EDAM

EDRZ 0041 Het postkantoor te Edam ontving op 1 juni 1829 een dagtekeningstempel.

EINDHOVEN

EDRZ 0042A Het postkantoor Eindhoven ontving slechts één dagtekeningstempel op 15 juni 1829.

EINDHOVEN

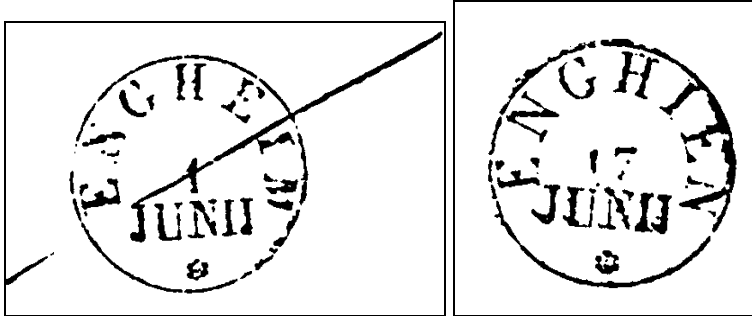
EDRZ 0042B Het tweede stempel in kleiner model werd verstrekt op 9 mei 1835.

ENGHIEN

EDRZ 0043

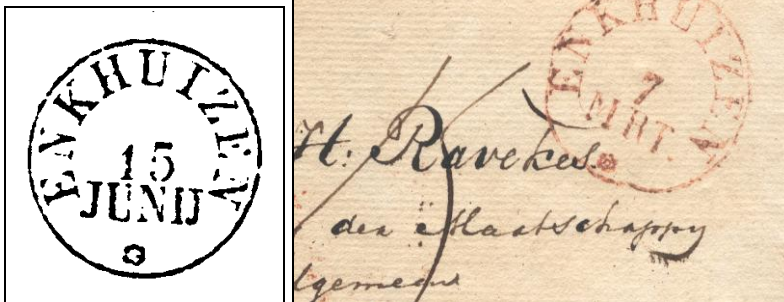
Op 17 juni 1829 werd het eerste dagtekeningstempel aan het postkantoor te Engchien verstrekt. In het stempelboek is een afdruk van het stempel van Engchien aangebracht met de datum 1 juni 1829, maar dit stempel is met de pen doorgehaald vanwege de foutieve tenaamstelling.

ENKHUIZEN

EDRZ 0044

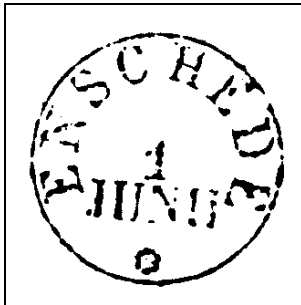
Een stempel werd verstrekt op 1 juni 1829.

ENSCHEDÉ

EDRZ 0045

Eveneens op 1 juni werd een stempel naar het postkantoor te Enschede gezonden.

GEERTRUIDENBERG

EDRZ 0046

De benaming in het stempel voor het postkantoor Geertruidenberg was de langste van alle dagtekeningstempels met rozet en maandaanduiding in letters. Het stempel werd toegezonden op 15 juni 1829.

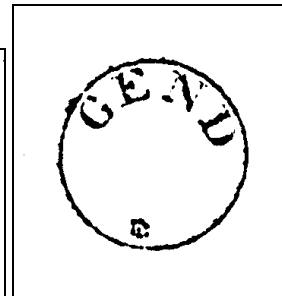
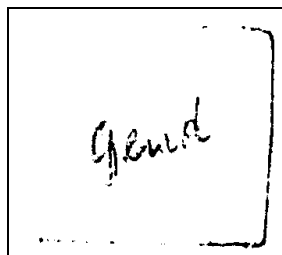
GENAPPE

EDRZ 0047 Het postkantoor te Genappe ontving het stempel op 2 juni 1829.

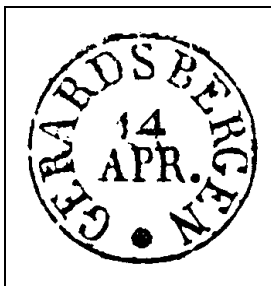
GEND

EDRZ 0048 Drie stempels werden op 24 februari 1829 naar het postkantoor te Gend gezonden. De eerste afdruk in het stempelboek heeft een kopstaand geplaatste maandaanduiding. Op de plaats waar het tweede stempel was afgedrukt is deze weggesneden. Op een opgeplakt briefje is de naam Gend geschreven. De afdruk van het derde stempel is correct. Op de laatste bladzijde van het eerste stempelboek is een afdruk aangebracht van het dagtekeningstempel van Gend, echter zonder karakters. De datum van verstrekking is van dit vierde stempel is dus niet bekend maar zal waarschijnlijk eind september 1829 geweest zijn.

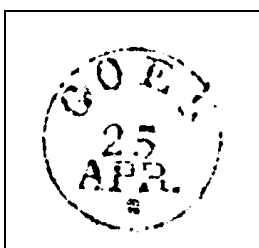
GERARDSBERGEN

EDRZ 0049 Ook dit was een lange plaatsnaam. Het postkantoor te Gerardsbergen ontving het stempel op 14 april 1829.

GOES

EDRZ 0050 Een stempel in het kleinere model werd toegezonden op 25 april 1836. Waarschijnlijk is dit model stempel al eerder verstrekt. Een afdruk is bekend van 5 maart 1833. De bladzijden vanaf medio 1829 tot en 1833 ontbreken.

GORINCHEM

EDRZ 0051A Een stempel werd verstrekt op 27 april 1829.

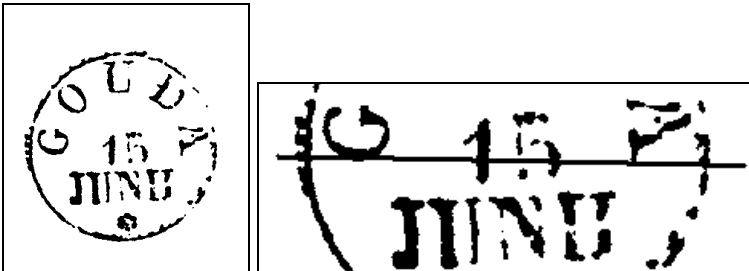
GORINCHEM

EDRZ 0051B Een tweede stempel in het kleinere model werd toegezonden op 22 mei 1835.

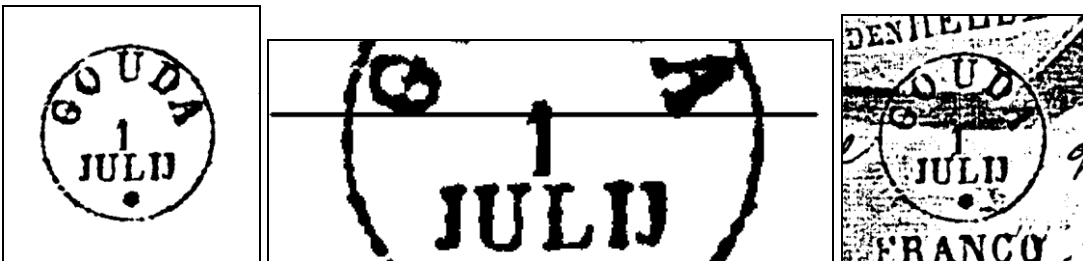
GOUDA

EDRZ 0052 Het postkantoor Gouda ontving een stempel op 15 juni 1829.

GORINCHEM

EDRZ 0053 Op 1 juli 1835 werd het tweede stempel in het kleinere model toegezonden.

GRAVE

EDRZ 0054 Op 14 juni 1829 werd een stempel naar het postkantoor te Grave gezonden.

'S GRAVENHAGE

EDRZ 0055A Het postkantoor te 's-Gravenhage ontving op 9 februari 1829 drie stempels. Twee stempelafdrukken komen voor in het stempelboek. De middelste afdruk is uit de bladzijde gesneden.

Komma staat ver van letter S

'S GRAVENHAGE

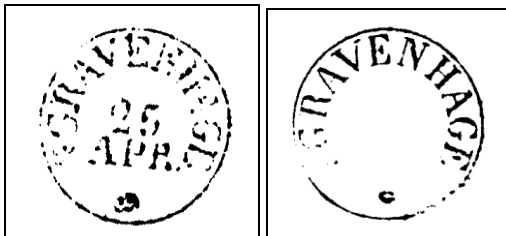
EDRZ 0055B Afdruk van het derde stempel in het stempelboek.

Komma staat dicht bij letter S

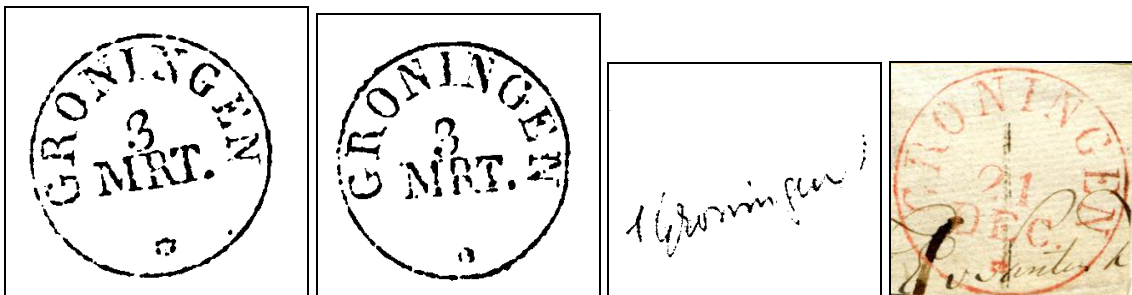
'S GRAVENHAGE

EDRZ 0055C Op 25 april 1836 werd een nieuw stempel in het kleinere model verstrekt, gevolgd door een stempel op 10 juni 1837. Waarschijnlijk was dit stempel bedoeld voor een maandaanduiding in cijfers. In de afdruk zijn geen dag en maandkarakters opgenomen.

GRONINGEN

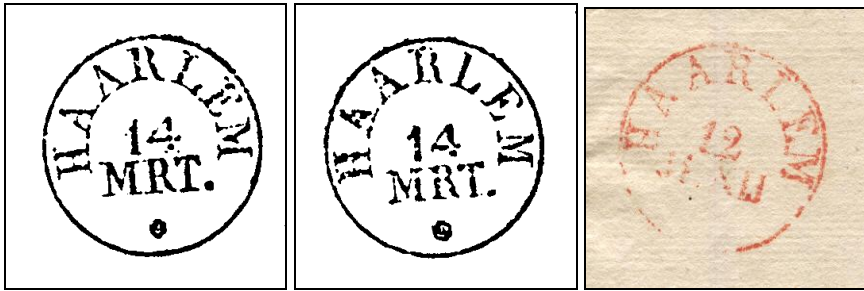
EDRZ 0056 Op 3 maart 1829 werden twee stempels verstrekt aan het postkantoor te Groningen. Tussen de twee stempelafdrukken van 's-Gravenhage is wel met de pen (Groningen) geschreven, doch dit moet 's-Gravenhage zijn (zie afbeelding op bladzijde 6).

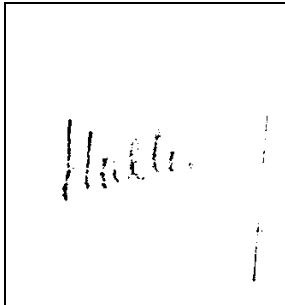
HAARLEM

EDRZ 0057 Twee stempels werden op 14 maart 1829 naar het postkantoor te Haarlem gezonden.

HALLE

EDRZ 0058 Op 12 juni 1829 werd een stempel voor het postkantoor Halle verstrekt. De afdruk van dit stempel is uit de bladzijde gesneden. Waarschijnlijk is dit in 1897 gedaan door Schreuders ten behoeve van zijn boek 'De afstempelingen op de postzegels van Nederland'. In zijn boek is dit stempel afgebeeld met de datum 12 juni 1829.

HARDERWIJK

EDRZ 0059 De letter IJ in het stempel van het op 17 juni 1829 verstrekte stempel aan Harderwijk is afwijkend van het soms gebruikte Y. In het op 21 maart 1839 verstrekte dagtekeningstempel met maandcijfers, is de letter Y gebruikt.

HARLINGEN

EDRZ 0060 Op 17 juni 1829 werd een dagtekeningstempel verstrekt aan het postkantoor te Harlingen. In het boek van Korteweg is ook een afdruk van het stempel van Harlingen opgenomen met de datum 20 februari.

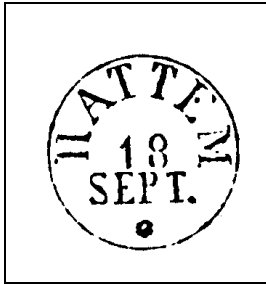
HASSELT

EDRZ 0061 Het postkantoor te Hasselt ontving eveneens een dagtekeningstempel op 17 juni 1829.

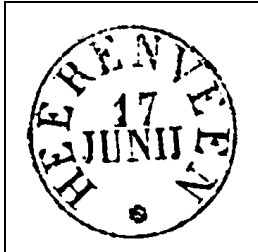
HATTEM

EDRZ 0062 Een dagtekeningstempel werd op 18 september 1829 naar het postkantoor te Hattem gezonden. Op 10 juni 1837 werd een nieuw stempel verstrekt met maandcijfers in plaats van letters.

HEERENVEEN

EDRZ 0063A Het postkantoor te Heerenveen ontving een dagtekeningstempel op 17 juni 1829.

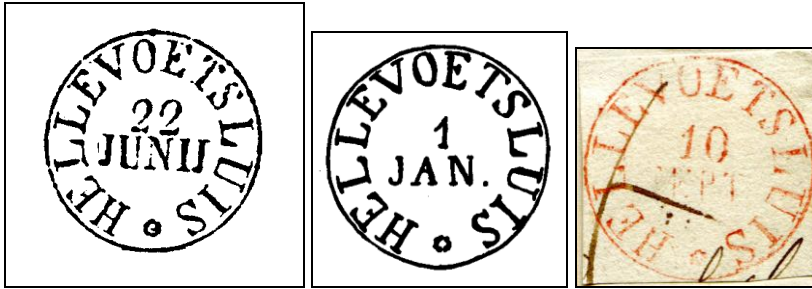
HEERENVEEN

EDRZ 0063B Een nieuw stempel werd toegezonden op 2 oktober 1836 waarbij de opmerking is geplaatst, dat het oude stempel is terugontvangen.

HELLEVOETSLUIS

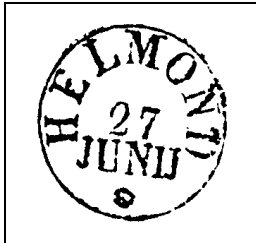
EDRZ 0064 Verstrekt op 22 juni 1829. In het boek van Korteweg is ook een afdruk van het stempel van Hellevoetsluis opgenomen, met de datum 1 januari.

Korteweg

HELMOND

EDRZ 0065 Het dagtekeningstempel voor het postkantoor Helmond werd uitgereikt op 27 juni 1829.

'S HERTOGENBOSCH

EDRZ 0066A Twee dagtekeningstempels werden op 17 maart 1829.

Komma verder van letter S

Komma dicht bij letter S

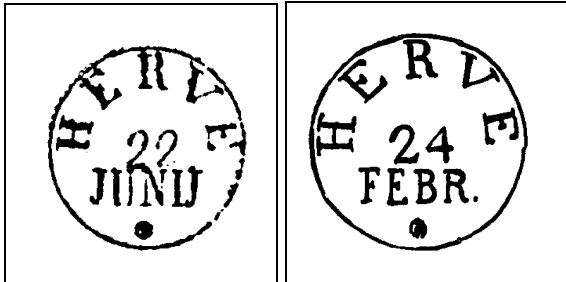
'S HERTOGENBOSCH

EDRZ 0066B Op 20 april 1836 werd een nieuw stempel verstrekt in een kleiner model.

HERVE

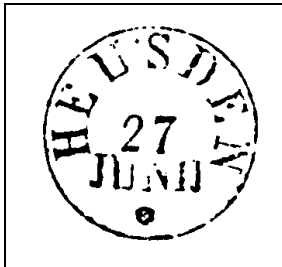
EDRZ 0067 Het postkantoor te Herve ontving een dagtekeningstempel op 22 juni 1829. Korteweg heeft in zijn boek eveneens een afdruk van het stempel opgenomen met de datum 24 februari.

Korteweg

HEUSDEN

EDRZ 0068 Op 27 juni 1829 kreeg het postkantoor te Heusden een dagtekeningstempel.

HOEI

EDRZ 0069 Het dagtekeningstempel voor het postkantoor te Hoi werd op 27 juni 1829 toegezonden.

HOORN

EDRZ 0070 Het postkantoor te Hoorn ontving een dagtekeningstempel op 22 juni 1829.

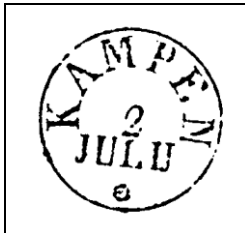
IJPEREN

EDRZ 0071 Het dagtekeningstempel voor het postkantoor te IJperen werd op 10 september 1829 verstrekt.

KAMPEN

EDRZ 0072 Verstrekt op 2 juli 1829.

KORTRIJK

EDRZ 0073 Een dagtekeningstempel werd op 8 juli 1829 verstrekt.

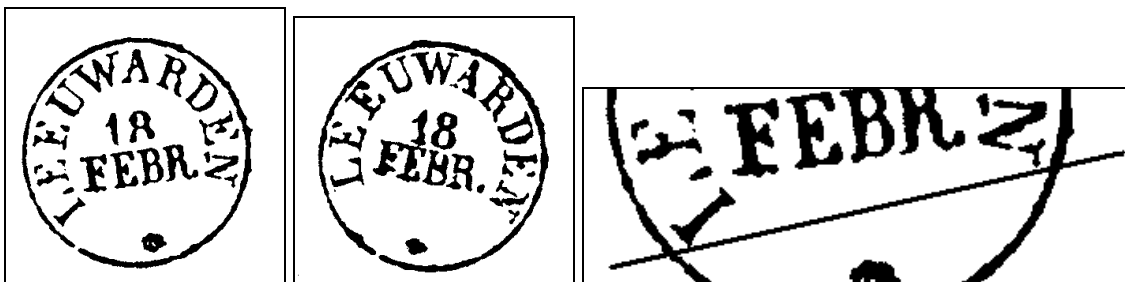
LEERDAM

EDRZ 0074 Het postkantoor te Leerdam ontving eveneens een dagtekeningstempel op 8 juli 1829.

LEEUWARDEN

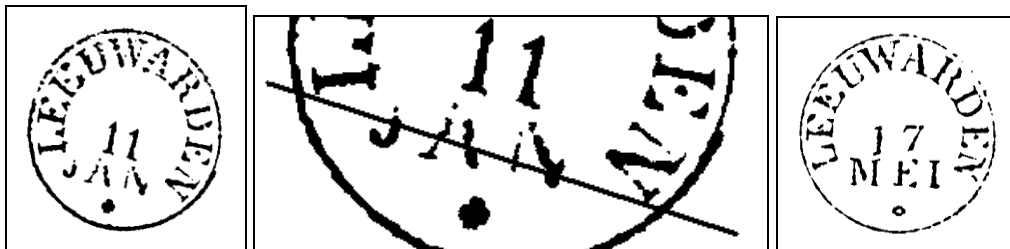
EDRZ 0075A Het postkantoor Leeuwarden kreeg twee dagtekeningstempels op 18 februari 1829.

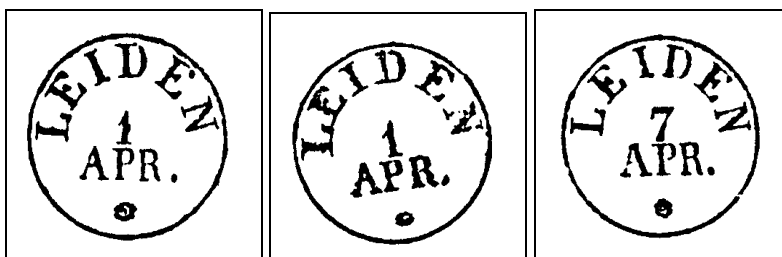
LEEWARDEN

EDRZ 0075B Een nieuw stempel werd verstrekt op 11 januari 1837 en nog een op 17 mei 1837.

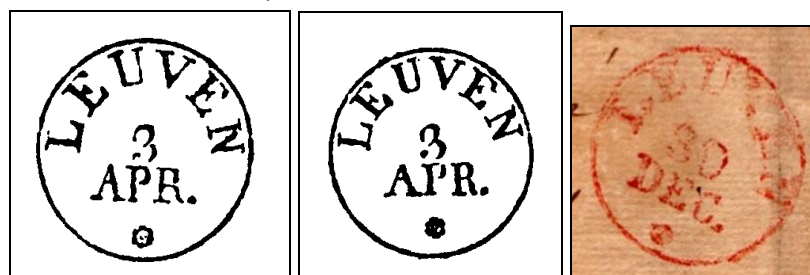
LEIDEN

EDRZ 0076 De twee eerste dagtekeningstempels voor het postkantoor te Leiden werden toegezonden op 1 april 1829. Het derde stempel volgde een week later, op 7 april 1829.

LEUVEN

EDRZ 0077 Het postkantoor te Leuven ontving twee dagtekeningstempels op 3 april 1829. In het boek van Korteweg is een afdruk opgenomen met de datum 25 augustus in combinatie met het naamstempel LEUVEN FRANCO.

LIER

EDRZ 0078 Een dagtekeningstempel voor het postkantoor te Lier werd toegezonden op 2 juli 1829.

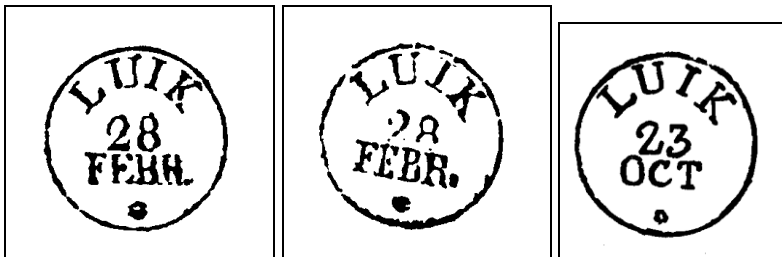
LOKEREN

EDRZ 0079 Verstrekt op 8 juli 1829.

LUIK

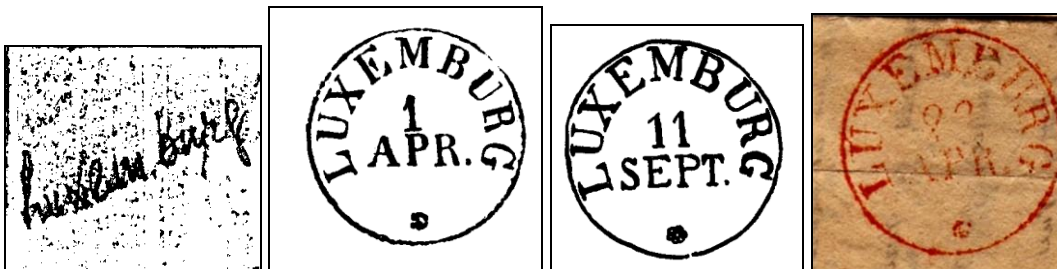
EDRZ 0080 Het postkantoor te Luik ontving twee dagtekeningstempels op 28 februari 1829.

Korteweg

LUXEMBURG

EDRZ 0081 Het postkantoor Luxemburg ontving slechts één dagtekeningstempel en wel op 1 april 1829. De afdruk van dit stempel is uitgesneden uit de bladzijde van het stempelboek. Hiervoor in de plaats is een briefje geplakt met de tekst: *Luxemburg*. In zowel het boek van Vellinga als Korteweg komen afdrucken voor van dit stempel. Het stempel van Vellinga heeft de datum van uitreiking 1 april, dat van Korteweg 11 september.

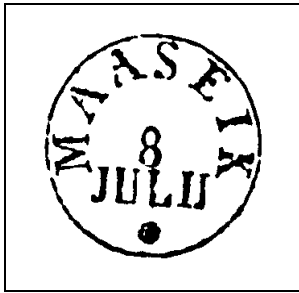
Vellinga

Korteweg

MAASEIK

EDRZ 0082 Het dagtekeningstempel voor het postkantoor Maaseik werd verstrekt op 8 juli 1829.

MAASSLUIJS

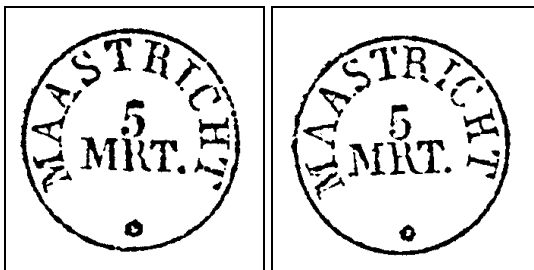
EDRZ 0083 Verstrekt op 8 juli 1829. In het boek van Korteweg is een afdruk opgenomen met de datum 12 februari in combinatie met het naamstempel MAASSLUIJS FRANCO.

Korteweg

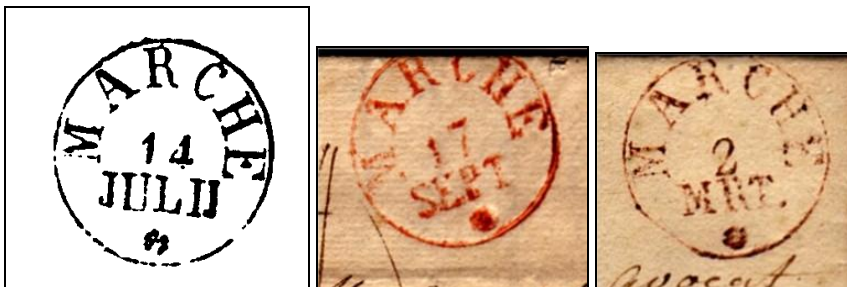
MAASTRICHT

EDRZ 0084 Twee dagtekeningstempels voor het postkantoor te Maastricht werden uitgereikt op 5 maart 1829.

MARCHE

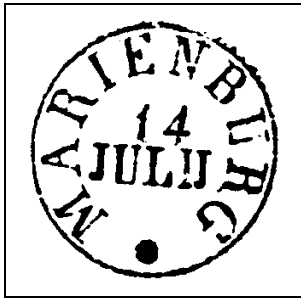
EDRZ 0085 Verstrekt op 14 juli 1829.

MARIENBURG

EDRZ 0086 Eveneens toegezonden op 14 juli 1829.

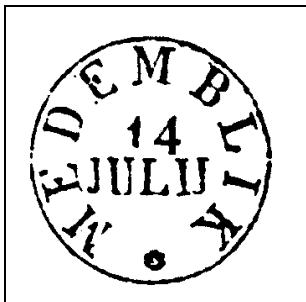
MECHELEN

EDRZ 0087 Het dagtekeningstempel voor het postkantoor te Mechelen werd verstrekt op 14 juli 1829.

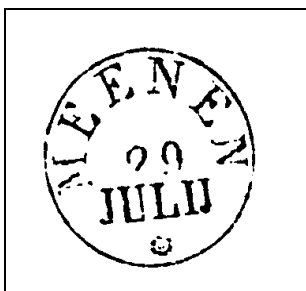
MEDEMBLIK

EDRZ 0088 Het postkantoor te Medemblik ontving eveneens een dagtekeningstempel op 14 juli 1829.

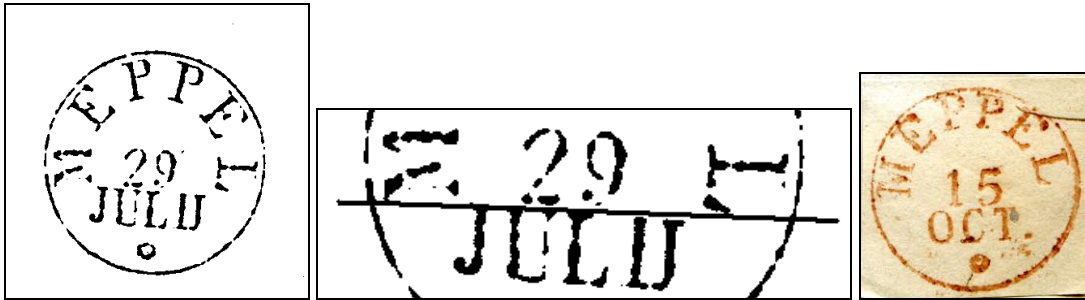
MEENEN

EDRZ 0089 Een dagtekeningstempel werd op 29 juli 1829 naar het postkantoor te Meenen gezonden.

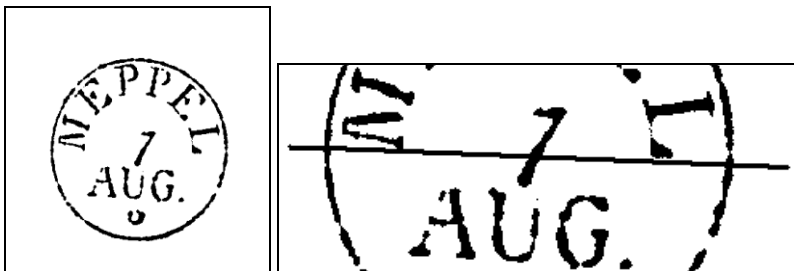
MEPPEL

EDRZ 0090A Het postkantoor te Meppel ontving het eerste dagtekeningstempel op 29 juli 1829.

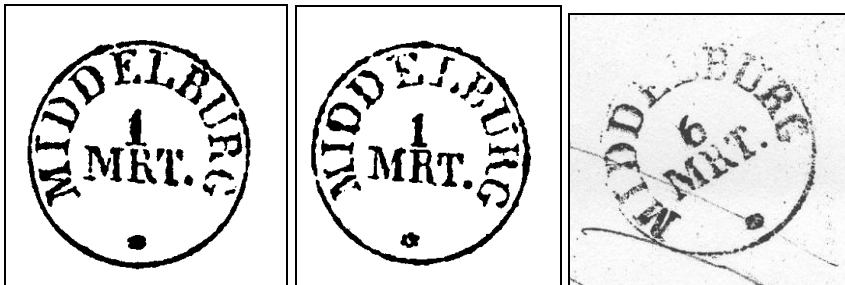
MEPPEL

EDRZ 0090B Het tweede stempel werd verstrekt op 7 augustus 1835.

MIDDELBURG

EDRZ 0091A Het postkantoor Middelburg ontving twee dagtekeningstempels op 1 maart 1829.

MIDDELBURG

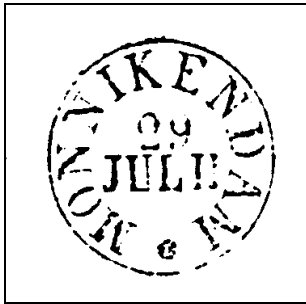
EDRZ 0091B De datum van verstrekking is niet bekend.

De letters in de afdruk van het stempel van 15 maart 1841 en 12 mei 1843 staan verder uit elkaar (ex-collectie Jan Hintzen).

MONNIKENDAM

EDRZ 0092 Verstrekt op 29 juli 1829.

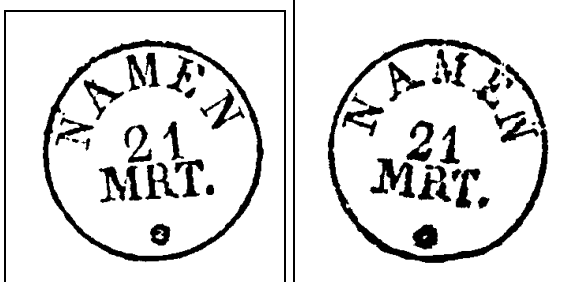
NAARDEN

EDRZ 0093 Eveneens verstrekt op 29 juli 1829 het dagtekeningstempel voor het postkantoor te Naarden.

NAMEN

EDRZ 0094 Het postkantoor te Namen kreeg op 21 maart 1829 twee dagtekeningstempels toegezonden.

NEUFCHATEAU

EDRZ 0095 Toegezonden op 17 augustus 1829.

NIEUWPOORT

EDRZ 0096 Het postkantoor te Nieuwpoort ontving een dagtekeningstempel op 29 juli 1829.

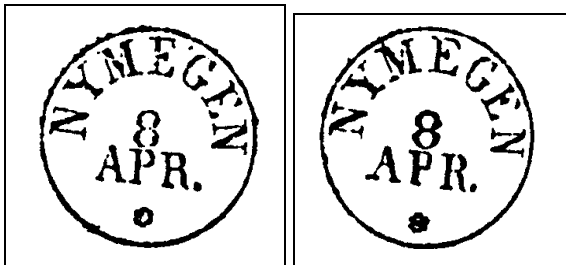
NIJVEL

EDRZ 0097 Verstrekt op 29 juli 1829.

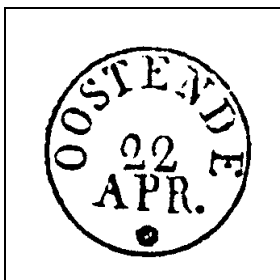
NYMEGEN

EDRZ 0098 Het postkantoor te Nijmegen ontving op 8 april 1829 twee dagtekeningstempels.

OOSTENDE

EDRZ 0099 Toegezonden op 22 april 1829.

UDENAARDEN

EDRZ 0100 Verstrekt op 29 juli 1829.

PHILIPSTAD

EDRZ 0101 Het postkantoor te Philipstad ontving het dagtekeningstempel op 30 juli 1829.

PURMEREND

EDRZ 0102 Verstrekt op 5 augustus 1829.

ROERMOND

EDRZ 0103 Dit stempel werd toegezonden op 29 juli 1829.

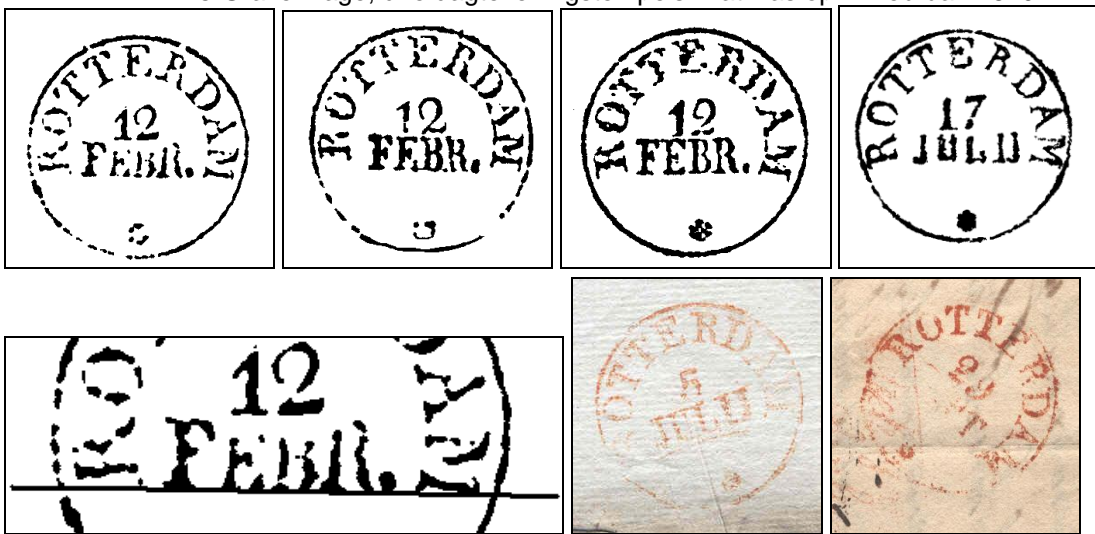
RONSSSE

EDRZ 0104 Verstrekt op 5 augustus 1829.

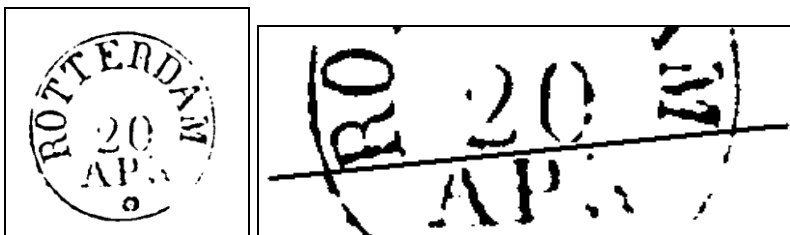
ROTTERDAM

EDRZ 0105A Het postkantoor Rotterdam ontving als vierde postkantoor, na Amsterdam, Brussel en 's-Gravenhage, drie dagtekeningstempels. Dat was op 12 februari 1829.

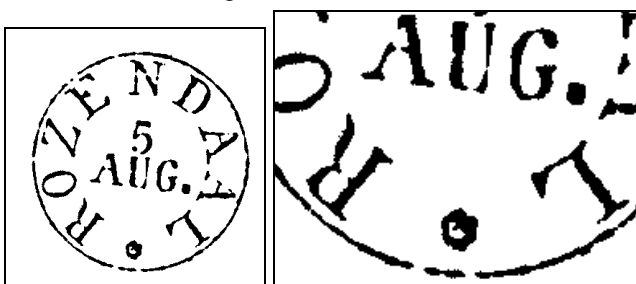
ROTTERDAM

EDRZ 0105B Het vierde stempel in kleiner model werd verstrekt op 20 april 1836.

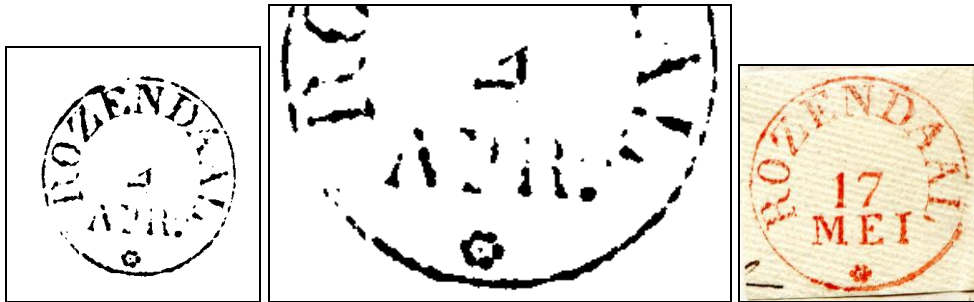
ROZENDAAL

EDRZ 0106A Het eerste dagtekeningstempel voor het postkantoor Rozendaal werd verstrekt op 5 augustus 1829.

ROZENDAAL

EDRZ 0106B Het tweede stempel in het kleinere model heeft de dag- en maandaanduiding 4 april, maar de afdruk past niet in het rijtje dat eindigt op 24 december 1836 en 11 januari 1837. Het is dus mogelijk dat het stempel pas is toegezonden op 4 april 1837.

SCHIEDAM

EDRZ 0107 Het postkantoor Schiedam ontving twee dagtekeningstempels op 30 juli 1829. In het boek van Vellinga is een afdruk van het stempel van Schiedam aangebracht met de datum 9 mei. Dat stempel is in 1836 verstrekt.

SCHOONHOVEN

EDRZ 0108 Verstrekt op 3 juli 1829.

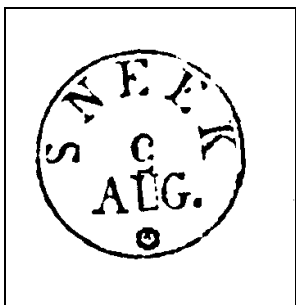
SITTART

EDRZ 0109 Toegezonden op 5 augustus 1829.

SNEEK

EDRZ 0110 Verstrekt op 9 augustus 1829.

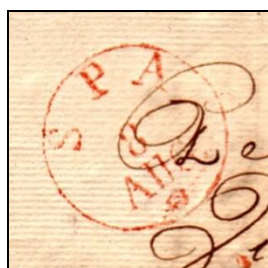
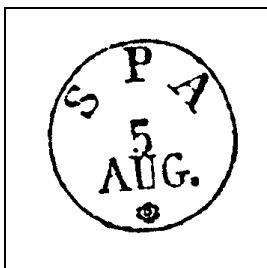
SOIGNIES

EDRZ 0111 Toegezonden op 17 augustus 1829.

SPA

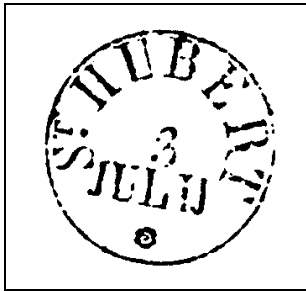
EDRZ 0112 Het dagtekeningstempel werd toegezonden op 5 augustus 1829.

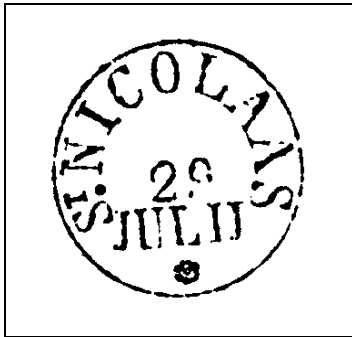
S^I HUBERT

EDRZ 0113   Verstrekt op 3 juli 1829. Het postkantoor behoorde tot het Groothertogdom Luxemburg.
Onder de letter T van ST is een punt aangebracht.

S^I NICOLAAS

EDRZ 0114   Verstrekt op 29 juli 1829.
Onder de letter T van ST is een punt aangebracht.

S^I TRUIJEN

EDRZ 0115   Toegezonden op 27 augustus 1829.
Onder de letter T van ST is een punt aangebracht.

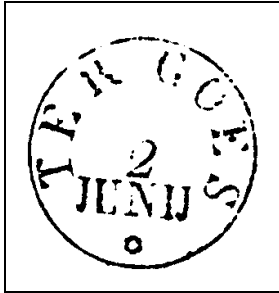
STEENBERGEN

EDRZ 0116   Verstrekt op 27 augustus 1229.

TER GOES

EDRZ 0117 Het postkantoor te Ter Goes (de oude benaming voor Goes in de provincie Zeeland) ontving het dagtekeningstempel op 2 juni 1829. Een nieuw stempel met de benaming GOES werd verstrekt op 25 april 1936.

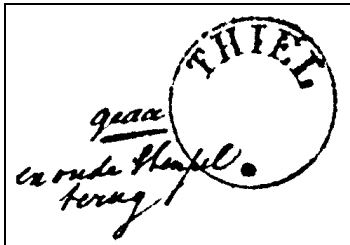
THIEL

EDRZ 0118A Het stempel voor het postkantoor Thiel werd verstrekt op 17 augustus 1829.

THIEL

EDRZ 0118B Een nieuw stempel in het kleinere model werd verstrekt eind juni 1836 en begin oktober 1836. De letters in dat stempel staan veel dichter bij elkaar.

THIELT

EDRZ 0119 Verstrekt op 27 augustus 1829.

THIENEN

EDRZ 0120 Toegezonden op 27 augustus 1829.

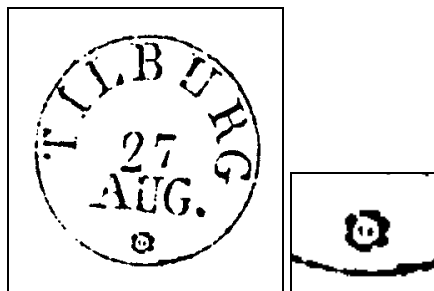
THOLEN

EDRZ 0121 Verstrekt op 27 augustus 1829.

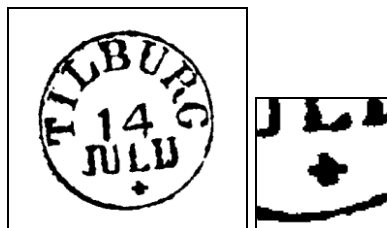
TILBURG

EDRZ 0122A Het postkantoor te Tilburg ontving op 27 augustus 1829 een dagtekeningstempel.

TILBURG

EDRZ 0122B Op 14 juli 1835 werd een nieuw stempel verstrekt in het kleinere model.

TONGEREN

EDRZ 0123 Verstrekt op 27 augustus 1829.

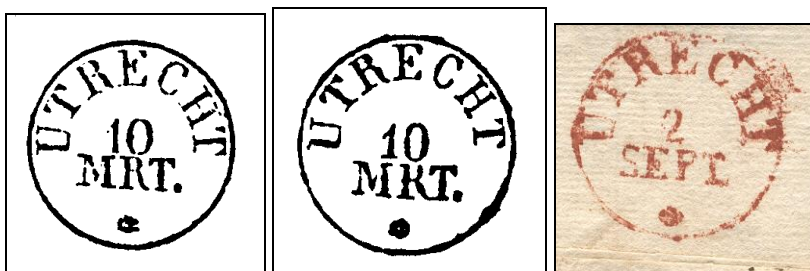
TURNHOUT

EDRZ 0124 Het postkantoor te Turnhout ontving een dagtekeningstempel op 27 augustus 1829.

UTRECHT

EDRZ 0125A Twee dagtekeningstempels werden op 10 maart 1829 naar het postkantoor te Utrecht gezonden.

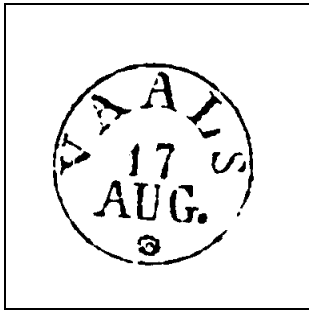
UTRECHT

EDRZ 0125B Op 29 juni 1836 werd een derde stempel verstrekt in een kleiner model.

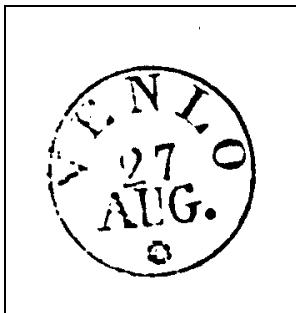
VAALS

EDRZ 0126 Verstrekt op 17 augustus 1829.

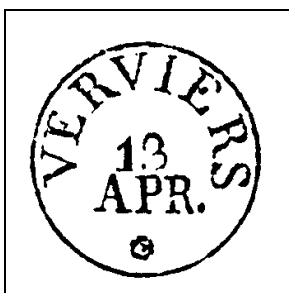
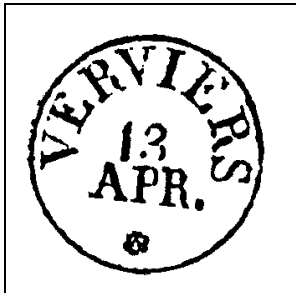
VENLO

EDRZ 0127 Verstrekt op 27 augustus 1829.

VERVIERS

EDRZ 0128 Het postkantoor in de textielstad Verviers kreeg twee dagtekeningstempels toegezonden op 13 april 1829.

VEURNE

EDRZ 0129 Verstrekt op 27 augustus 1829.

VLAARDINGEN

EDRZ 0130 Ook op 27 augustus 1829 werd een dagtekeningstempel toegezonden aan het postkantoor te Vlaardingen.

VLISSINGEN

EDRZ 0131A Verstrekt op 27 augustus 1829.

VLISSINGEN

EDRZ 0131B Een nieuw stempel in kleiner model werd toegezonden op 5 februari 1836. De letters in dit tweede stempel staan dichter bij elkaar.

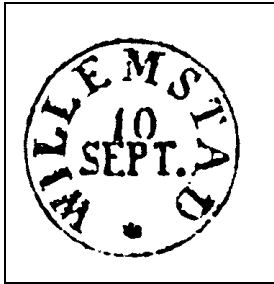
WAGENINGEN

EDRZ 132 Het postkantoor te Wageningen ontving een dagtekeningstempel op 11 september 1829.

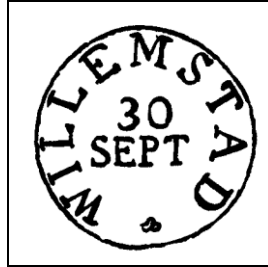

WILLEMSTAD

EDRZ 0133 Verstrekt op 10 september 1829. Korteweg heeft in zijn boek ook een afdruk opgenomen van het stempel van Willemstad met de datum 24 september. Tevens heeft Korteweg een afdruk opgenomen met de datum 30 september, in combinatie met FRANCO (gekapt stempel).

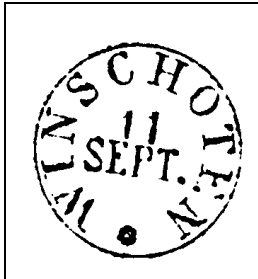
Korteweg

Korteweg

WINSCHOTEN

EDRZ 0134 Verstrekt op 11 september 1829.

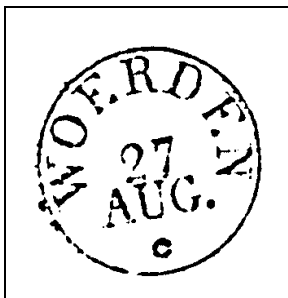
WINTERSWYK

EDRZ 0135 Ook het dagtekeningstempel voor het postkantoor Winterswijk werd verstrekt op 11 september 1829.

WOERDEN

EDRZ 0136 Het postkantoor te Woerden kreeg het stempel op 27 augustus 1829 toegezonden.

WOUDRICHEM

EDRZ 0137 Verstrekt op 10 september 1829.

ZAANDAM

EDRZ 0138 Toegezonden op 10 september 1829.

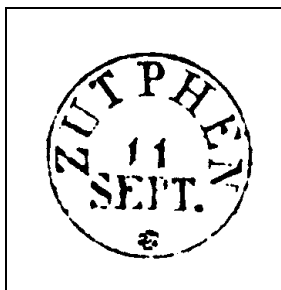
ZIERIKZEE

EDRZ 0139 Verstrekt op 10 september 1829.

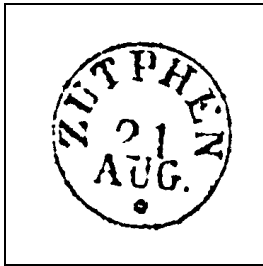
ZUTPHEN

EDRZ 0140A Het postkantoor te Zutphen ontving op 11 september 1829 een dagtekeningstempel.

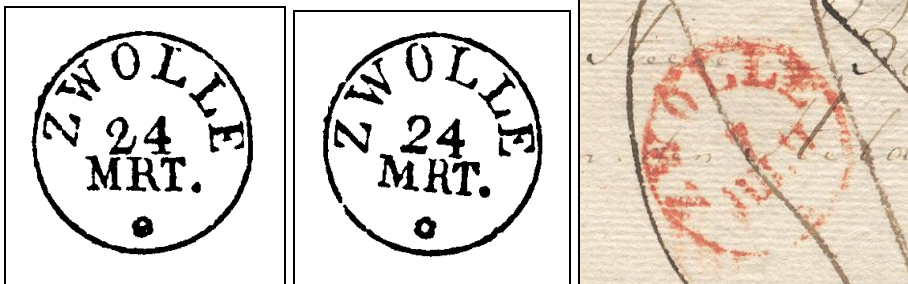
ZUTPHEN

EDRZ 0140B Een nieuw stempel in kleiner model werd toegezonden op 21 augustus 1835.

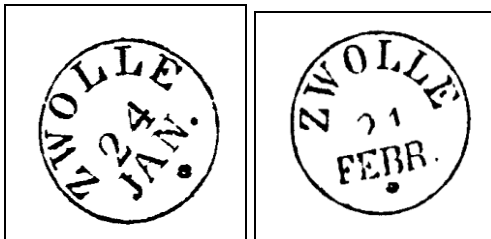
ZWOLLE

EDRZ 0141A Naar het postkantoor te Zwolle werden op 24 maart 1829 twee dagtekeningstempels verzonden.

ZWOLLE

EDRZ 0141B Een nieuw stempel in het kleinere model werd verstrekt op 24 januari 1837, gevolgd door nog een stempel op 21 februari 1837.

Militair kamp

Naast de postkantoren werd ook een stempel verstrekt aan de postinrichting gevestigd in het militaire Kamp bij Rijen.

KAMP BIJ RYEN

EDRZ 0150 Verstrekt op 20 mei 1837. In het boek van Vellinga is een afdruk aangebracht met dezelfde dag en maandaanduiding als in het stempelboek. De afdruk van Vellinga is duidelijk bijgewerkt. Korteweg heeft een andere afdruk afgebeeld.

Vellinga

Korteweg

Stempelboek september 1829 tot eind 1833 of begin 1834

Het stempelboek - of de bladzijden uit het stempelboek - voor de periode september 1829 tot eind 1833 of begin 1834 ontbreekt. Volgens O.M. Vellinga, de Poststempels van Nederland 1676-1915, zijn in die periode enkele dagtekeningstempels verstrekt, onder andere voor Elburg, Oldenzaal en Oud Beyerland.

Omdat gegevens ontbreken is het heel goed mogelijk, dat afdrucken van nieuwe dagtekeningstempels worden gevonden. Deze nieuwe stempels zullen hier worden opgenomen, evenals de stempelafdrukken van de drie bovengenoemde postkantoren.

ELBURG

EDRZ 0160 Het postkantoor te Elburg werd op 1 juni 1831 opgericht.

Een afbeelding van een stempelafdruk is (nog) niet beschikbaar.

OLDENZAAL

EDRZ 0161 Het postkantoor te Oldenzaal werd op 1 juni 1831 opgericht.

OUD BEYERLAND

EDRZ 0162 Het postkantoor te Oud Beijerland werd op 1 juli 1831 opgericht.

Een afbeelding van een stempelafdruk is (nog) niet beschikbaar.

Aanvullingen graag melden bij de auteur, liefst met scan of foto.

De jaren 1839 tot en met 1842

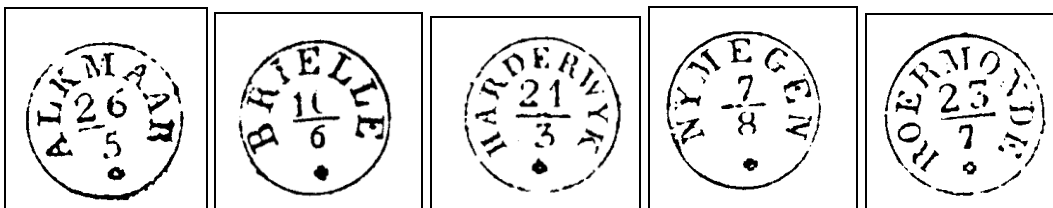
In de periode van 1839 tot en met 1842 zouden aan 24 kantoren nog stempels zijn verstrekt met de maandaanduiding in letters zonder jaartal en met rozet. Daarbij zijn twee kantoren genoemd met een afwijkende benaming ten opzichte van de eerder verstrekte stempels.

De twee genoemde kantoren zijn:

ROERMONDE 11 juli 1839 verstrekt?
SITTARD 14 juli 1839 verstrekt?

Dagtekeningstempels met dag- en maandaanduiding in cijfers en rozet in onderste segment

Vanaf 1837 zijn stempels verstrekt waarbij de maandaanduiding in letters was vervangen door een maandaanduiding in cijfers. Zie hiervoor de inventarisatie van deze stempel.

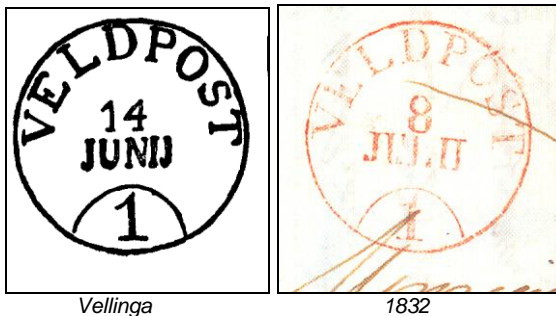
Enkele voorbeelden van stempels met maandaanduiding in cijfers.

Veldpost

De Tiendaagse Veldtocht begon op 2 augustus 1831. Op 3 augustus 1838 werd Turnhout bezet. Op 8 augustus 1831 werd het Belgische Maasleger bij Hasselt verslagen. Op 12 augustus 1831 moest het Belgische Scheldeleger zich na de Slag bij Leuven gewonnen geven. Vanaf 13 tot 20 augustus 1831 trokken de Nederlandse troepen zich terug naar Noord Brabant. Alleen de Citadel van Antwerpen bleef tot 23 december 1832 bezet. De veldpoststempels 2 en 3 zijn gedurende de veldtocht gebruikt. De stempels 1 en 4 zijn in de tijdelijke kampen gebruikt.

VELDPOST 1

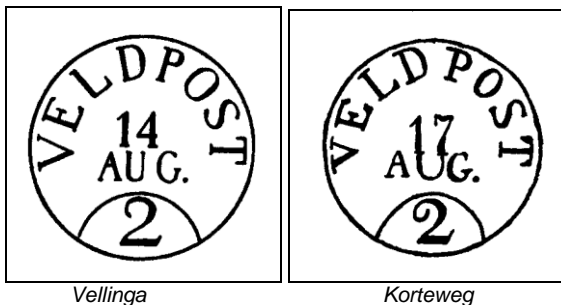
EDVP 0001 Volgens de 'vroegst bekende brieven' met afdrukken van dit stempel moet het stempel zijn verstrekt in augustus 1831. In het boek van Vellinga is een afdruk opgenomen van het Veldpoststempel nummer 1 met de datum 14 juni.

Dit stempel werd gebruikt in Breda (juni 1831) en Kamp bij Rijen (1831, 1832 en 1833).

VELDPOST 2

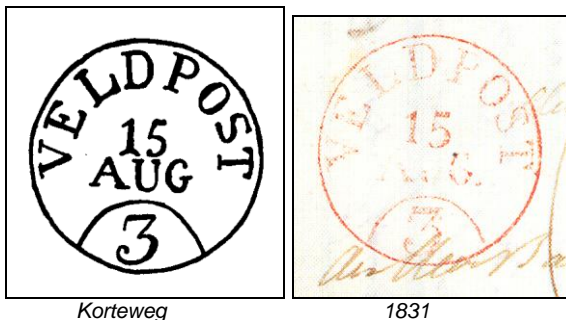
EDVP 0002 Veldpost 2 is tijdens de veldtocht gebruikt in de volgende plaatsen: Turnhout, Corstendonck, Gheel, Schaffen, Diest, St. Truyen, Thienen, Hasselt en Leuven.

Na de Tiendaagse Veldtocht werd het stempel gebruikt in Kamp bij Rijen (1832 en 1836).

VELDPOST 3

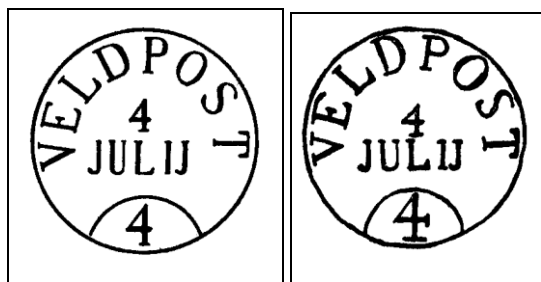
EDVP 0003 Veldpost 3 is in 1831 gebruikt te Diest en Asselt.

Na de Tiendaagse Veldtocht werd het stempel gebruikt te Best (1832) en Kamp bij Oirschot (1834).

VELDPOST 4

EDVP 0004 De vroegst bekende datum van gebruik van stempel nummer 4 is juli 1832, afkomstig uit het Kamp bij Oirschot.

Vellinga

Korteweg

De Veldpost is in 1836 buiten werking gesteld. Op 20 mei 1836 werd voor de postinrichting in het militaire Kamp bij Rijen een nieuw stempel verstrekt, met rozet. Zie Militair kamp op bladzijde 49.